

بے پیونی

(م = پاسنی)

لیونی باد

۳ - پاسنی

پسیری بیم نہ فہیدیم افسوس

کہ دنیا بازی طفلا نہ کیست ؟

بیدل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سر کیم

دکوم کھوان سخوند رورک شوی وو سخونکه
 چه ده دخدای په لوچی جهان کی یو سخوند سخوند
 او سره سی په یوند بوده پوری تری وو، وکه نی
 پرسته تر لويونی غم بکار بد؛ گو مان سی ووکه نن
 سبا خه مهہ پیشنه ده دده د سخوند رورکه ده وک
 که بحث وی باید دده د سخوند ر بحث وی، د خه تلاش
 که بی پیش ہم باید په د ده لار کی وی؛ توری خبری و ته
 کابه بکار بدی. نوچه دوہ شه بدی پرسته سره په که
 ولیدل دده ب دیتی و وچه دده لہ سخوند ر ب عبیری
 بی اسادی بدی پرسته ولیدل بـ د اسخوند ر،
 سخوند ر کوئی؟! ...

نه چ په دې پا نوکی دزره یارا نوته دچن سوی
 دزه دخواه او د چلوله مومنه دند پېښه اړههار کوم په دې
 مرد کې د چا د سخونه ده کوته نه ده یېولې شوې بلکه د
 ملت او د ملن په سطه جبری می، ہموجن باعثه دوام
 د کوم د کوم په دین او فکر چ په چل خوسي د دهه اثر
 کوی دی چ پره جبره د چل سخونه ده خواهه کشی چ
 نه پې خوسي پېژنېم، نه پې په ورک جبریم، نه پې یادول
 د دهه هم کنم چ په دې حا سه مرجله کی د الوي همنه
 په سری یېرگههی، په د ملت او شور حا و نه په د
 را سه و می چ د یره تالا شوی او نخ په مخوه کېدو
 ملت او تباوه شوی د ملن همنه د دهه سېک او سلسله
 نه دې چ سه کړه ته چه د پې د د سخونه ده کې ته دنگه کار
 شن په د پې د د نهادی

دلپوئی هرسته

یوه لپوئی چرته یوه بنگلی کوچونه مرغی نیولی وه
 ناست و دویالی په غاشه نئی پرمیله ، خوک هوبنیا
 په لاره سوان ووچ لپوئی ته نئی پام شو ورته جوئی ویلی -
 دا مرغی مه مینجہ هسی نه چه درنه مره شی ؟
 خولپوئی خه غوبن نه ور باندی وکرا ود .
 اتذا قا خ شیبه ور وسته هغه سری بیا رستون شوچی
 تو لپوئی را ور سید که گوری چه لپوئی په وان کوئی شاہی
 عملت نئی تری و پوست . لپوئی ورته وویل :-
 مرغی مه نه مره شوه .

هوبنیا رسنه وویل :- سون وری بینا دم بیکنه ما
 وخته درته وویل چه پام کوه مه نئی مینجہ چه درنه مره به
 شی .

پهلوی و سنه وویل ۱- اوس هم ستا خبره دو مره تهیک نه
دوه، مهاعنې دی په پرمنځلوا نه شوه مړه بلکه په نښتځلوا
نه مره شوه .

خدای پاک دی تحرک د لپوینیا مویصف اوکرم ته نه
اړ باسی، د لپویوه غه میله هم لپویز وی که مرغه
په پرمنځلوا کی تر ې مره فشی په نښتځلوا کی سی خا لخا و تری.
کله چه در وسا نوښنکا ره ملا تر د افغانستان له ملحد
اوکمویستی دولت سره اعلام شو او د کوییلین د قدیمة
لپویو له مره کی او امین سره د دوستی او سبی پیز و سبی
اظهار و تر هوښیا خلک په دی پوهبدل او حیسو لا
پښتی و کمه چه عابت به دا مرغه د لپوی طاقت په چخو
کی خا لخا مری. د هوښیا انو جنری رښتیا شو ې خویون
فی نه منی او وانی په پرمنځلوا کی سی خه نقص نه وو په
ښتځلوا کی سی کولې او پښتیه سره کله کی شو پی .
بیا چه که در وسا نو میله په بېرک کار مل او د ده

په ځنubi ګردو په چم بازdi را غد او د دوی په پېچلدو
او پاکولو بوجت شول د اټوله ټهار شوه او ترکتی
سې تاوان د هر ورسته . بېرک که فلرته آزه او دوی
او ځه قدر شعور وری په دی به به پوهېزی چه دسره
ښږمد اخلي د دوی سیاسی ټروند ډل پاره ختم کوي
او ختموی ئي ، د دساونو ښکاره میمه ئي دا سی په
عامه اذ ھانوکی وھی چ دساه ایستلو توان نه وس
پا ټېزی ، خوځه وکری د ډیونو میمه ھم ډېونه وی
خداي دی خوک د ډیونو د لاس مرغیه کوي نه چه که په
په پېچلدوی توی ختم لشي په پېچلدوی سې مرگ ختی دی .
د کوییلین ډېونی چه خوړه پچپلوا نړۍ او تبليغاتي دیلو
په چیان سېغی او د بېرک مختوری بد لول عوامی
او خوړه چ په نظای ، فرهنگی ، هستوری او اقتصادی
برخوکی د ډېغوي ښکاره ملاتر کوي ډېغوره د په چیانو
په ډوا او کولو د هر فشار راهی او د هر مری .

خومره چه د مکلو تیوری سان د دوی سه و هیه تقه
گوی یا په دوی کی وحدت ساولی په سهپناه دانی
ددوی نه رونه له تو کله خوشی او همه همه یو
له بله جلا کیزی . دا جلد چه دا ہر خه ور سره دیو
و خشی او سیونی نه عامت له خوا کیزی .
دا خوشی لا د پر بھلو وخت دی و کورا و چه په
بیتچلو کی به سی حال خه وی ؟

دار باب سمتند دی کور و ران شنی

ده و دین اـ ده یقه وخت خبره ده چه مونبـ لا پـ بـ بـ
لاسـ نـ وـ دـ وـ بـ لـ اـ وـ دـ خـ لـ کـ وـ پـ سـ تـ کـ وـ کـ لـ اـ دـ وـ هـ هـ
حـ يـاـ پـ اـ تـ وـ دـ چـ خـ نـ مـ شـ اـ وـ کـ شـ وـ پـ بـ شـ نـ .

خـ اـ نـ اـ وـ دـ قـ وـ مـ شـ اـ نـ پـ هـ عـ اـ مـ اـ وـ لـ سـ مـ نـ لـ اـ وـ پـ
کـ لـ يـوـ بـ اـ نـ وـ کـ دـ کـ اـ فـ وـ اـ کـ اـ خـ تـیـارـخـاـ وـ نـ دـ اـ نـ وـ وـ .
وـ هـ بـ رـیـ فـیـصـلـیـ بـ دـ دـ وـ وـ پـ مـ حـ فـرـ کـ لـ بـ دـ یـ اـ وـ مـ بـ رـ بـیـ لـ اـیـ
خـ لـ کـ بـ بـ دـ دـ وـ وـ لـ بـ اـ نـ خـ حـ اـ سـ تـ خـ خـ وـ پـ بـ دـ لـ ،ـ خـ لـ اـ صـ
لـ هـ عـ بـ اـ چـ هـ رـ وـ کـ چـ بـ نـ بـ اـ وـ بـ دـ تـ کـ دـ خـ اـ اـ وـ مـ شـ بـ بـ
وـ اـ کـ اـ وـ بـ دـ وـ اـ کـ اـ پـ وـ رـ اـ کـ اـ هـ .ـ دـ رـ لـ وـ دـ هـ .

پـ بـ یـقهـ وـختـ کـیـ لـ اـ چـ اـ تـ دـ دـ یـمـوـ کـ رـ اـ سـیـ دـ اـ کـ اـ لـ لـ یـدـ لـیـ وـ وـ
چـ یـوـ اـ لـ سـ کـ هـ نـ نـ لـ کـیـ دـیـ لـ اـ تـیـاـ کـ مـ بـ وـ وـ اـ سـرـ بـ بـ یـوـهـ
کـاـ هـیـ وـ تـیـ ،ـ نـ سـیـ دـیـرـ وـ لـ تـ اـ سـ بـ اـ دـ دـ یـلـ کـ اـ نـ وـ رـ عـ گـ وـ لـ وـ کـیـ

سندھی او سپدھی دی، چه خانان - مشران اود
عنت خا وندان په هر حال د قوم د بندان اود محوه
کولو سرکھن . د عام او سس لادا باوس وو چه کلی پنامه
دری یو تھوی تر بونه و بندلری . خلک خش شو گھان نہ دو
چ بی تو په بی تپنکه او بی د نوہ و د بی و نکو و سلواد
و سیلو سو حسینی لسان آج بن و سپا سہ کیز و ل حتما بی خد
خیز خیر ہم ہ کی سیدلی دو، چہ شعوره به کلی لہ بند، و ن
او د حکامو د نفوذ د ساحی دری پرانہ وو هشومرہ به
د قومی مشرانو د وکل لئن پرانہ وو .
نہ مونب کلی ہم د ھیواد په یوہ شمالي د لایت کی لہ اسوا کلہ
خون یو منل دری پر ور وو، خونکه چہ سرکو بون لا هر
حای تہ لار نہ لوله، مو تونہ او بون نتیہ و سایں په
پہ بنا د نو پوری تحد و د او پہ نشت شما رسوله، لہ دی
املہ نہ مونب د پلا را قتا رد السوال صاحب او قوماند
صاحب تر مقتیم، نہ لاندی لین را تلو .

د و میل و که خدهم خانی نه مونبز کارهه میرانی بایا نه
 و خویه دی برسه نه ما پلار په نهیلی بیخه صنیه دو
 ایند بیشتر - بذل او بخشش نو سه هم خانه مسیله کری
 وه تردی حده چه پرد و کلیو او نور و قومونو هم دی
 دیووه منی مثرا و بنه سین بزیری په حیث مانه

دخان په او س بای ده بز خلک چو ریبی او خانان دیر
 نو کران او خدمتگاران نری چه حیعنی سی په کانه معاشر
 او حیعنی بیا هسو په نس او په تن یعنی په ده دیده او
 په جا مو دخان خدمت کوی چه په دی دله کی آنکه
 معیوب او مخدوکسان هم ده عینت گهی و رته اړه کی
 فر دی، خدن بی دخانه په ته صاله دسته خواهه لشی
 ستر لای او دوی ته بلخای عزیزه ده دیده نه سینی
 دا نیک انتقامه ری نو کران هم کله ده دهی دهلاکوی
 او یعنیم کارهه لاس تهیتوی .

نه مونبز په نو کرانو کی هم یو دغنى بی تهخواه نو کرو دو

چه ملاشلى به موباله ، په نهالى افغانستان کي چه
 خوک پنجه و سهی هم کومه سپاره په ترخ کي ونسی او
 د مرنسی د طابا نو په جره کي بسته و عنبر وی ملا
 سی بولی ، ملاشلى هم یو دوه کاره په مدرسه کي پنجه
 کبریه تر لی او چارکا ب سی لعنتی و خوش بند چه دلید
 لیست دند و کبری پهه نه وو علم که سی شاکره نه موږ
 په دستورخان لیست ، نوم به سی بانی بلخه و خو
 په ملاشلى حکم مسنهور وو چه یو یه پنجه سی په مانسم والیه
 څه هیب مومندی وو چه اوس هم در باندی سه مژو تلای ،
 عن دنما شد پنجه سی تر بی پنجه ومه او یونه پا که شوی
 سی په پنجه سه وو او بله به لی اړه . د اړی پنجه د
 کوشک خواه پا به لی الله لری پهه اند که تهه ز
 په د غه وخت کي یو چواهی اړه با ب د مرکز هم وو چه
 اړه با ب هم خواهی پا به لی ، یو چواهی هم د خواهی د اړه با ب هم

لَهْ مَنَامَهْ مَلْعُونَهْ نَهْ وَلَهْ ، لَهْ حَلَوْ مَنَهْ لَهْ لَاسْ حَتَّىْ وَهْ
 دَدْ بَيْ لَيَّاَهْ چَهْ دَصَبَحْ سَوْحَرْ اَشَهْ سَهْ مَاهَهْ شَوْهِ
 وَهِيَ نَهْ مَوْبِنْ هَمَانْخَاهَهْ لَهْ تَهْيَهْ كَهْرِيَهْ وَهْ ، فَرَضْ لَهْ نَهْ
 پَهْرِيَهْ قَضَىَهْ لَهْ وَ دَخَانْ عَجَسْ نَهْ .
 اَهْ رَبَابَهْ پَهْهَلَىَهْ كَيْ بَهْ سَابِعَهْ نَهْرَهْ ، خَبَرْ جَدَهْ اوْ حَرَكَهْ
 پَهْرِهْ اَنْدَلْ شَوْهِ وَهْ ، لَهْ خَهْ هَمْ نَهْ مَاهَلَانْ بَهْ پَهْرِهْ اَنْدَلْ
 خَهْ بَيَاَهْ هَمْ مَهْ كَهْ دَاسِيَهْ پَهْنِهْ چَهْ خَهْرَهْ وَهْ بَاهَهْ يَهْ
 پَهْرِهْ تَهْهَهِيَهْ جَهْمَهْ يَاَهْ لَيَّهْ خَهْهَهْ دَهْ وَهْ وَهْ
 خَهْهَهْ لَهْ اَنْهَهِ شَيْطَانْ خَهْهَهْ دَهْرَهْ تَهْهَهْ تَهْهَهْ
 بَهْهَهْ وَهْ چَهْ فَنَادَهْ پَهْهَلَىَهْ دَهْ چَهْهَهْ دَهْ چَهْهَهْ بَهْهَهْ لَهْ پَهْلَاهْ
 گَهْهَهْ كَوَلَهْ پَلَاسِيَهْ دَهْ وَهْ تَهْهَهِهْ تَهْهَهِهْ خَهْهَهْ اوْ مَهْرَهْ سَوَانْدَهْ مَهْ
 بَهْهَهْ لَهْ وَهْ دَهْ سَوَّهْ وَهْ وَهْ لَهْ كَاهْ دَاهْ رَبَابَهْ سَهْهَهْ
 بَهْهَهْ بَيَاَهْ خَهْشَيَهْ لَهْ تَهْهَهْ دَهْ دَاهْ رَبَابَهْ سَهْهَهْ دَهْ
 كَوَلَهْ دَهْ رَهْنَهْ شَهْ . دَاهْ رَبَابَهْ سَهْهَهْ مَهْهَهْ دَهْ دَهْ بَهْ
 آَهْ رَهْنَهْ دَهْ شَهْ چَهْهَهْ بَهْهَهْ دَهْ بَهْهَهْ هَمْ كَوَلَهْ بَهْهَهْ پَهْلَاهْ وَهْ

شیرل تول ، حتی جزء دهه ساره سپهی واه چله به
 صرخه نه هر چیزه نه هر چا خدید در ترسیده رو پن به
 داره باب سند کورنه ساره و دسته لجهه . از باب سند
 لکمن سبا اپیر یا لیزم پهلوه شوی هوا و هسته غصه لک
 او من چه پویه او مسویه چیز پر دیده بدیه درستی به
 اپیر یا لیزم و سانی اود نیزه ده تو لونا کرا یو
 هر منشہ دهن بی استغفار شیفتگی اوه که عزی بی بکار
 نه بیزه نه پا تو همیاد دو لش هر راه کله هر سه او کو مک هم
 و کرسی دنک او تردید پنظر و سرمه کن آن بیزی ،
 از باب سند هم د وخت نا مه تویی قو .

یوه و روح د لری کلیو یو معز ز پین بزیری د خه سدا
 متوری پاره ساره علی د و چله رخصتید و پلا ساری ملا
 شلی نه و ویل :- د حاجی صاحب آس نه مویشی ساره خلا
 کزه . ملا شلی و بیزی چه آس نه و بیزه دی شو ، خدی
 شیخ چه ده پیش بین تیمه کابن دیو لیزه هر فتا د آس

هه شد راعی که بی دسته دسته پیشی داری که شیخ را
 د پیش را تو نمی داشت و شنوده؟ آن و تو همینه، خوب
 بگو و چن، شاید در این دنیا اینه کی نشانی بی د خوشی
 آنکه چه بیوه بی دشلی به سوی د رانه و لکه، ملا
 ده ده دا دسته، موند و رمند کی که د ملاسته
 مین عین که دی، شر موشرت پسخواه کی مه و خوش
 دهی بخ به کاران مردی را و خردی چا ویل تو دی
 دست قدر چه که بی باد و دهی خوب بی د بیزی، چا ویل
 بیزی دسته و دهی چه نهاده بگو ما به و آن بشنی ...
 یکیوالی علاج، کوکنکو لا دانه و دسته نایه که دی چه
 ملا نه هوا پریز دوکه بی د هوا و سانو؟ چه ملا بیا
 نشوگی دو غم و دی اور په سدستو بند خدا ای فصل د و دوز
 دسته خیز و دو مرد نه د و دش و دش شوی که چه تر صربی
 د و اهی ن و ده پری یه شوی د و
 په سرگی سپ کی د ملا شلی دش و بلند و کلیه کله

چهیز نه به همی خبره شوه
 خبر کوم خدای هیلی که دانه هی معده ته رسوبی وو؟
 چه کلت مو د ملا شلی مو سرتندی ووی به چیزی پرسو
 نه نه، به ساندوکی ارباب سند ته پدر ووی
 چا ورته وویل :- معنای :- مهنه ایهه نه ووی دی
 شکر و فن جو دی، صیخ تا وان نه دی ورس بندی
 صرف و اهمی لاندی کهی وو، بد داچه ارباب سند
 وی سکنی؟ نه ووی دی آیی و هلی دی او وه بی مجتبی
 ارباب خوار یا دوی ۱۹
 صنی وویل :- که آیی و هلی وی د آیی ورسه خد
 پاته و وحتماً به بی ارباب سند ورته خش تیطه نی کهی
 وی . د ارباب سند دی کوس وران شی .

اصله

داتی ؛ - دایران مشهور دیکما تو ها آقا خورخان
تا بار رخورشو، طبیب ای و مرته را درست، طبیب
په معاینه که بدهد ایت و مرته چه اماله برابر که ایشان
آقا خورخان چه په معین حال کی
په تبری دویل ؛ - خون اماله کوی ؟!
طبیب دختر په نزاکت پود شو، داین نشای و ته
دیلا چه درائی ته مرلینی تا اماله کوم دویسی کی
دوسته دویل ؛ - ترمان! چیل خان اماله کوم چه خدای
ستاوس صحبت ته کمه درسوسی .
بغه دوچه طبیب خواه بی ضرورت اماله شو او
به بده بخنی لادا وه چه اتنا تا با چا سنه شو او بغه دا
و سند چه دطبیب په اماله که دوینه شوم، له بغه ها

په ھيسته به چه هرگله د باجا صحت خرا بيد و چييچ خوار
تنه به اماهه تيار بشه چه خان و سباندى صحت ياب شئ.
د اشبوه سنه د آقا محمد خان نه وه ، هه د يكشته توئي
نظام د هن د شخصي د يكشته توئي په قبضه کي وي ، د دخوني
د يكشته توئي په واکئ کي د خان د علسو نو او مرصنونو
علاج بل چيره توئي ؛ علل په بل و سپسي او چنلي گمز ديد
په بل کي ويسني ، او بيا د خان د صحت يابانه پياره بل
اماوه توئي .

د هر چله موليدى دی چه ديوه مفتاح مقام بنكاره
عنطيه په بل و سر تپ شوي دی او د ذهنو نو داوه ولو
پياره بکشان بې موجبه په سختو سزاکا نو خلوم
شوي دی صرف د دې پياره چه د آقا محمد خان سره
چير وي .

د گرچيین د تخت نشينا نو او د هنوي د تالى د تختو هم د
س د يه د هن د چه د دوي هم د يكشته توئان دی او د د يكشته

علّت خرد بُل په اماله کولو رنځه ټېنې.
 لکه خونکه چ خلیتا نو او پر چیا یو هدی همی دخپل
 و آلمغه په دوسکی پخپل جرم یا دخپل کن وسیه ده رنځه
 کولو په خاطر بول جا بُت اماله کاوو دغه شان سوسی
 مثاوسیو او په کابل کی دروس و آمن سیغه دخپل
 اشتا هاتو دیپاری پیاسه دخلن او پر چم متران اماله
 کړی دی . دا سی لا هم خیز چ خمره جزه پوسته هی
 او د کوپلین دلوئی ما هه پراسارا ده پلېزونه ته پیکو
 یو د بُل په خای اماله کېدل هېر لبدل ټېنې، ته په او پی
 چ سوسی مترانو د سیاسی بخو بونځه د اصلی نخه د بُره
 خمره موئندی ده او د پیاسه یا نو د جهان ټوټه موئندی
 هی دا وه او یا مرضوونه پیاسه کافی او شانی کښن .
 له مشهور د چیبا نو په سی پنځې ده : په نومړی سری د دی
 له امده چ لیکن کن وسی لشی ټروستکی اماله نو، بیکا ،
 او په کلوبونه خوب کړونکستان اماله شو د تسلیم د نه

ذخیره پاره، ستاین بیا په مرینی امال شوچه دخوین
دکتهوی باد ورنی، خوشبخته دکهش شخصیت دهه
اما دهه شوچه دخوینیت "سیاسی وجود پیاره
شی، بالآخره دالنر په لئه کا سین" امال شو
د او سنی خان دشوند دبتا پاره، او خدای خبر
چه داغناستان او هم لبها ان په پیوی به لا سیاسی
اما لی د چاچا په نصیب شی او چاچا به دکریمین
برستا یان امالو تیاره وی چه دکریمینزه دشونه
دنظام کن وسیه وس باندی رفع شتی . . .

پرده او حیا

کار وان یو خوبن ما شوم دی ، وی به ده ده و ده
 بینو گلو نو په گل ، خو خپلی ھو بسیا رسید او مخصوص تیپ
 په درستی ھلی په آندلی دی ، دکه یا هیست چه هرا توده
 شوی ده د کار وان لَکیس پر توک سره و راهه ده ، لوت
 لسو غرما و بزی په کو خَ بینی بست پورتہ چل چلرو و گل
 ل دو کا بذا ام تو چل تفت ور تول گری ، بپر ته لارشی
 یا په کور شوی یا د کور په ور کی ناست وی د خدا ی
 د مخنوت ھلو ھلو ته یا بنا سی گری ور ته چورت وری
 وی .

هن ترده و سخنی پلار تیپ لانه کوله ویل سی :- من کاره
 محییه و گری ، په لشتاب نسروت ، ویل سی په خان پسی
 پورسی کم او ویل سی ویل : کوری خوکا ور ای خواص نلری

چهارم:

نه چه د پیشوند و ا تو نوی که حیو پیشند و یو مهای جزو
 ته گویم اود دوی خود داری او ظاهری تقوی ته خیر
 شم او بیانی صفت پر این کی لیری چری را په نه کرم د
 کار وان پرده او ستری ستر گوته و در یزدی . پیوه زیم
 چه دوی ته هم بس د ا پیشوند که کار وان ته تشت با او
 حام دسترا و پر دی خای بستگا ره شوی دی که خوبند؟ .
 که په خپد مهد کی لوخت گردن بد و خیر خوچ خوک دستا ب
 ور خلاص نهای .

ه په کسان پیش نوچ نه په حوا دویند وونه په حرامو ، نه
 په دجا په سر صرفه کوونه په حیا ، نه ویش نه په په تالا
 راصن داد و ترجومات په سینه ، نه کی سترم پیش اند نه لحیا
 خبر دو خوچه دلته ا دن بدل ته به وابی چ پیش د سره
 یکدی دی او نور خلک په نه نور و عواطفنا او نور و
 ا خله قوسره تری جو گوکه دی ، د مرد به د فضیلت

و نتوی معاصره کوی چه پنچی حافظی به دیش
 کوی ، پیوه و پره جن ب داسی سره وا پری چه ته به وای
 د خدای د بختور به په درست عمر حتی په خوب کی هم پنهان
 وی بسوید لی ، داسی آمارسته پیراسته اود و آتش
 مسلمان شنی چه سری ته چنل حان بد بکاره شنی خوش
 به و اینی ؟ حیقت دادی چه دوی ته دکار وان عنوند
 صرف تثاب دسترا و پرده لی بکاری .
 سرپی پنوهیزی په آیا دوی تقوی او دیند اسایه ته
 دایمی صریعت ولی نه رانی چه هله په پیشور کی دومنه
 گلک و پرپری و نسبتی ؟ آیا دار وحیه هله و پرپری
 گپنی که دکار وان عنوندی بس تثاب دسته دپرده
 او حیا لی بکار پنی ؟ که د خدایه حیا کوی دو
 آئنے خدای که بجهه است به بخت نه هم است

علمی کشش

همچو^{لی} ماستو مان چه خوره سره خوابن^ه وی هموزم^ه
 هم کابن^ه وی، آخر^ه دا په هم وی بایم دبیا دم او^ل
 دی او او می شودی هی رودلی دی، خود ماستو ما نو
 کمال دادی چه نه و نه هی دنر^ه و عنوسود ساتلو^ه ا^ل
 ندی او خوابدی هی هم دخوستخالیه عنوندی دخو^ه منی باد
 و باس ای وی، مو نب^ه هم ماستو مان وو، خپلوی -
 که و نه بیوب - هم صبی - هم تکری او لو و و ده و دعه
 شان داره تبا^ه ا من و هله^ه سره تپی دو، بر داسی حد
 چه ل هم ده ببه مو نه و نه صبر و لای شوای خ بی دل
 نه، د عنی جان او^ل کیم جان تر میم دسیالیه او^ل هچشیه
 خه بو^ه ره^ه لهو^ه بته شو^ه وه چه په پله به هی جزه سو^ه هچه^ه ری
 ته سا سده خولو^ه بنه بنه بنه بنه بنه بنه بنه بنه بنه بنه

پهنه ونه، عنی جان رپاک - داره گری - او جنگ ته
 په دود تلو ولا په هلهک وو. ہو خه کویم جان بیا و پین
 توکی او بار یکت بین ماسنوم وو. کویم جان به لہ ہری خبزی
 توکه جو په وله خو عنی جان چه دمر چو په سه ناست و وله
 هنی توکی به سی بولک جو په کرہ. نہ مونبز لو بی به لہ پری
 په دوک دوازه و جو په پری او دیا پری، تذ چه تفنا
 په خپله یو تو افی وی تر مونبز تو لو بیا دوک دوازه
 یو دبل په نہ لید لو خا بدی لسیل .

په بنا و مونکی الٹر ته وی او سا کنی لیب لید لپیزی
 خد بنا رسی ماسنومان دھیوا ناتو او خن نہ گا نو په
 پہن اندلوکی دکھیو بانو و تر یکا نو لین معلومات
 روی او نہ سی سره پہنی .

یو و رخ په خه لوبه تو بیں وو چه کت مويو کسپ (یمنی)
 کو بیں ووبن راروان دی چه ته تو ای لہ میخانی را گورنی
 عنی جان وویں ۱ - دا خه بیا دو دا خه بیا دو

کویم جان ورته و دیل :- دلی دا برا نه پیش نی؟!

عنی جان و دیل :- نه ، خشی پیش نم .

کویم جان ورته و دیل :- دانستورا کادی .

دانستورا کا د عنی جان د مور پلا سو و چه خو کا د چخوا

ی دن لپاره کمه احیتی وه ، خر عنی جان دی نوی

کشت د ورمه ذوق نزدہ کری و د چه هیشم سی د چن

نیک دنم او د کویم جان مستخر ته پام نشو . و سی دیل :-

دانستورا کا خویل او چیل هم کوی که نه؟!

کویم جان ورته و دیل :- که سی خویل چیل کولا ی

سیا به چا اکا ولی ورته و دیل ! بیمه لاسی ور و پر .

و پر و نه ده تویی په کا ر !

عنی جان کشپ ور و احیت لاندی باندی سی ورته و لست

عجبیب سی په نظر ورعی داعشان هی چه په یوه لاسه سی

کشپ د خا نه لری سیولی و د کور په خوا منه ه و احیتة

چه مور او خویل ده هم دا عجیب حیوان ور و بسی .

چ په کور و کلہ شو په انگنی ہ پہ منہوہ اگر یہ اوناچہ
خی و ہلی :- نتکور اکا دی نتکور اکا و نکوری نتکور
اکا فی نیوی دی ۔

د مور سُیچ و سر ته پام شو لوگی سُوپی ها و اخیست چ
دا خمه جد و هي ، خوده دی پته شه اخوند دی در یهیه ...
خو دلوی تشت پوی دکور په عویچه کی منهی و هلهی
او نتکور اکا سُی په دو بستوق معنی کا و مه .

هه بستیا خبره داده او رسچه په پیښو رکی د خپلو تضمیم لو
خیئی رسالی - بختی یا جو یدی لو لم ما شه یخه بی مسودیة
ماشوم واله له بہ نزوه شنی ، د کویم جان ځوندی خیون پردي
چه نه موښ نه ملي افغانستان تو سره بئی نه لکهږي او صمنا
غواړی چه نه موښ مشران نه موښ په خوله سکت اوږي
اړښت کړي نه موښ ڻنلاړه احساسات سا و پاړو دی او
د حتا یعقو په عنوان سا باندی نه موښ چېل ملي نه امیں

ا د ن مونبَنْ علی او تا هیچن شخیسته نه بل ا یعنی تا ن
 او تیه او بی اهیه لسان معنی نهی. ن مونبَنْ عنی جا
 دوی دی خدای مری د داشان علی شعوان نه
 بی داسی نه ده و باسی په چن خیر و شری بی دسره نه
 پام کیمی لشی می منهی به تا و اخلي او په و اسلومی
 به چن نیکو نه بر جد و نه عندهی چه یو مهند ب دینی
 به هم دچا متران په دو مره سپکو نه مونون یاد نهی.
 تا سوقنیت و نهی اعضا هفت نا درخان ، اطفاعه
 امان الله خان ، او امیر عبد الرحمن خان خویه
 شول چه بسیار ملت ته لاذمه نه ده خومونبَنْ دویل
 چه خشان او د و لکن خاوندان ده مکن په یاد نکو
 کی به ته حکم وی چه پلاس یانیده ته بی ده عویی به درسته
 کی نه تکیه و نه سدی وی او دا علی شفت او تا هیچن
 په بیه بیه دشخیش می خوشون لرکنیه یا بیه داسی
 علیا کر و خدا تنفس نه دسته نه ده از مانه گا نو

محنة سرمهه توی چه مدپلار نیله لدنامه په قام او لسر کی
خه استغاده نه و کری نه داسی وی بیا به ہم ددوی
علی او تا سایخنی کشف نه دسیا سی و اکسن او پیش
کپریه نونم و رکرو او دومنه په بی نه کر موده خو
سہنہ درجتی یوه رساله کند مرحوم شیخید محمد موسی شیعیت
شیخید میوند وال او حتی مرحوم استاد کن پاچا
الغت صاحب نه هم په کنی سکه ویل شوی وو دا به
خه تعبری وو ؟ پروره نه دی چه عنی جان نونی کشف
کری دی او د چنل علی کشف په نشست دی . د
دی ہم د سہر بل خای د نز بچی په احمد شاه با بالکلیہ
دی چه یوسا هو او موسی او لس سی ترا او سه پوری
بابا بولی . د بابا کلا نو سکه د چرس بپولی هم په دی
پو هیبی چه یواری دیوه شخص یا خو تسو سکه نه ده
بلله درست ملت سکه ده او د خپلو یو لو مری دا د
ژوندو په بزیره پوری ملسته .

که فر صنایع هم د بابا کوم کار دن سیا د دهیت په تله
 سپکت خلی وی باید غنی جان اود دده لار بند یا دهی
 تا سایحی سهیوی کاشمان دو مره و پوهی چه لاهیت
 بابا توئن پرون پوری سو عمه پریه او بستی دی او یه
 دی نه مانی فاصله کی نپرده دو مره بدله شوی را بدله
 شوی ده چه په هر دن سو گلوبون کی سی هم دو مره تیز
 نه و ولیدی .

ه مثال یه توکه د غه یهنه پریه په خواچه د انسان
 د چیلو آله جنگ اعلان شوی وو یا خوکا د ترسنه پخوا
 چه د میوند په وچ داک د پیوندو و بر پینا د غیم
 سرگی بر پینو لی شانه لوته د چن معدس بشکا ره بده او
 د سیغونی لغونه به د میتو قو د لغونه په تا رسکنی ل که دل
 چاچه به په د چن سرونه اینه وو . خونن سبا حین حوان
 د د چن مینه شرک او بست پرسنی گهی چه په دی توی او
 تراهه و پوهیم چه خیا زاده د لاری خانه یان او

شهید ان به خه بولو ؟
 علارتاً پنو هېز م چه ددوی خه فلرَ توی دا لومَ سان چه
 من ددوی سیور بیان دی او دهی دهی پسی افتد ا
 کمی ده آیا دا تضمینو لای شی چه دعه ددوی په
 نعم له هری خوا پوره اسنان او دهندای په لار
 برابر هبران به دسبا نی ذهینت په کامن ہم پوره
 و خیزی که تختله ؟ ... که نه خیزی او دامن چه
 دو خستو په قول ترائی او معیار کی بدلون را خی تر
 دی چه سبائی نه مونب لسی له گوره نه با سی نه ای
 چه اوس نی لای په نه وند کی واهه او بی ارسن شت کرو.
 یعنی ددی په ھای چه سه چه ددوی په قول مات شوی
 بتا ما نتو او پخوانی بتان عنده دا به سنه وی چه
 دا نوی په چل لام جو پکری بتان مات کرو.

دلپه رکورنیه

یود دوست را ته لیس کوله دیل سی : - یوه ورخ پیلو
محفل کی دیوه حوان سره نژدی په غنمه کی او بستی و م
پو هیب م چه نمونی حیئی خشکه مقدس نه لی خند فکر توی
او چن سپل طاوی لپه ران له خودم آسمان خمه ر
بنکه سوی پاکی - بی نفسه او مقدسی فرشتی کهنه ؟

خبره داسی وه چه بعده له ما خمه پوسته و کره : -

نه خوش موند ره برو پیش نی ؟ !

ما در ته دویل - خنکه نه ؟ ، تھاتا نه او دی دیوه

بنای - یوه محلی او یوه تو خی ا د سید و نکی و د .

چه در ته لق نی نه مادا خبره به ده چذان بنه نه وللپه
چه خونکه دی نه ماعوندی یو عادی انسان له یوه دهی
عیم شخیت سره په یوه بخند تر یوه آسمان لاندی ا پس

وی؟ با ت شووه لادا چه دیوه بنار دکو خی ار بخی
اشتراك هم په کی ملشی .

خشیه سری چو هر توون په مخنگو، کنه چه نه نا په دی خبری
دی اند بیرون دیمه کوچن بنار تکنکو گز د ورن د کو خونه
بیوکی ده همله سی دلیه س د صغلی او گم نامی د و خونه
چه هنکو پهون گز او و، په کر امه بی مند چه داغیم
اسنان دی یو وخت د ورن د و سرا او په یوه و سر میونه
کی و رک بینا دم هم د خو چه لیب بی سخیه شو دا بی فی
و مند چه درست لریان ما شو مان وی، نر لیان سی
او چه د عونه بیولو خوک پیدا آگوی تو پور لی په حام او س
کی سیاسی او اجتماعی موقعت او چیت حتی، خو ما ته سی
خند بد بدرستی چه بخواهی هر شه و د و بی او سی با یه ما ته
دا جبره په خوله نه و ای داعی خند چه او س د داقعیت ته
نظر دیورم د او پیه د منه لعنت خاک، او کجا د من بیا؟،
خه شیه وروسته بی دا جبره و نه عمه او یوه د نه هر د غوچه

دو په په شکلیت یئی ہر کرو، د تو یخوانی نہ دوئی دتندی
په گتو یخوانی کی بنه جوت دو، بیانی او پوښتم :-

تاسو بہ د دوئی کوئی نہ ہم پڑھی؟!

ما وسیتہ د دیل :- ھو، نہ مونبند او د دوئی د ہر ہنہ راشد
د ہنہ او د نیک د ہنہ بھو وو، پلاس یئی تو ہر بند سری دو
نہ مونبند لہ کوئی نہ سوہ یئی بنه پا للہ او دی دی ھم نہ ماسوم
ھو یہ تر یوسینی ھر وخت نیڈی دی

د د د دیل :- پلاس یئی خرنکہ انسان دو؟! یہ سلسلہ
ما وسیتہ د دیل :- پلاس یئی یو شریعہ، صتو اضع، خذان
او جوانہ د اس ن دو، دینی ھستہ، کافی ملک پستی او
پہ قام تسبید کی د ہنہ اثر او سوچ خاوند دو۔

د د په ڈر کا وہ جنہہ را لئہ کرو، او دوئی دیل :-
خدا ھش کوئم، د ھنورہ ھنزا یب یئی کافی دی!

ما په حیلت د دیتہ د دیل :- ما خو خو بندہ جنہہ نہ دہ کوئی
پہ تہ یئی ھنزا یب گئی؟!

۱۰ دوبیل او تکریم بیکر فری د تکه ؟ متو اضع ویت
 خنداان دو رچ دوازه سی دیوه پست او بیغم باش سری
 خصلتیه دی یو مسلمان بی خایه تو اضع حیا ش ۱ و
 پستی که د غم شان دنیا یوه مومن سری نه دنیا دیه
 اونو خنده خای نه دی صلاوه پرمی تا دستی هسته او ملکه
 پستی خاوند وباله ، د صاحب رسخان نو او چا سکلا هو
 په صفت کی دی و درا و د نون بدی لاخه و پیپی ویل ؟!
 ۱۱ پوه شوم ڈی په بن عالم کی گزندی او د چنل رهی یا یانی
 مسٹر لپاره یوه خیالی تورنیز جو ہول غواصی تو سچ
 دده عجیب ده توره هم وہ باندی ہئیکلوی او د هر ته او هر
 یوه یا د سی د نرسه سروریه د احترام په توره سا ته توی
 دده د اسلى لپاره نی و پوست بـ سرتیا ، سا سو مریب
 کوم جنا بـ دی ؟

۱۲ په ہر تجیب لسره تر پیتو تر نظر تر کرم بیانی و دیل ہـ
 تر اوسه خردی داد عوہ کوله چه د دوی د غور نیکه نوم تا

ایپس دی او سه تهی د نغم پونتنه تزویی ؟!

ما ورته وریل ۱- گوره یاره بته خواه بد وه مثراں
د خدای په فصل د ورته دیوی دی چه بل اخلى د لیه سا په
سی به تهی بنه دی او په هر فام دی دیوه مثرا گمراهه بیا په
پیشوکی او پنچی وی . که دی مطلب د ... صاحب) وی
د پنه والد مبارکه خود منی و وچه درته و می وریل .

سی په دی خبره خه قدر د عنوی بند خداجه ما هد؟
د بل مثرا نغم ورته واخیست .

ـ اته و سی وریل : - بشه نه ما وریل چه دا ته خه واپی ؟!
خنه چه تایا د گمراهه خو هر چاهه جوته د . چه دیوه فیوه وال
او سرمهایه د اسندوی دی ، په نانه او ستم کی لوی شوی هی
د مسلمانانو د درد خه خردی ؟ د داشن لیه ره نهایانو

پیروی هد صوره ده ؟ ... نه مومن مشریعه او تاید
(... صاحب) دی ما در تخته د دوی د گوره بند مسلوکه
عوینت .

ما ورته و دیل :- در دره ! دا به دی په سرکی راه ته ویلی
 وو، اتفاقاً ددوی سره هم د نژدی بنه په ژنم، بلکه
 که در ته و دایم یېز خه لری د پاییخی رگی هم سره لرو
 ده دیل :- ددوی بلکه گاه مولیدی دی؟!
 ما ورته و دیل :- هو، یو خوار - بندیلی - ده
 په ده او په عین حال کی تریو توینگلی او خواه چن
 ده ده . . .

ده په تنده همچه راه ته و دیل :- کو ما ن کوم در هبرانو
 د تختن ییو لو پاسه و نصیفه در کری شوی ده .
 ما ورته و دیل :- که دی خواه بدهی د تختن یی او
 تغیر تغیر و نه نا سو را خوی ده که کری دی خه پو هیزم
 چه تاسو چن لپه راه تختن پلا رجوا کری دی؟ چه دده
 د پلاس واله او سا سود تائید ده وی . د افراطی
 خوش باوی یو خه نه جو هیزی . راحی چه حقیقت نه
 پناه ده و ده و چه خیر او که په حقیقت کی نغبنتی دی

خوده خواب ته خوده چو بود بل مکدی چو پرسد د دیل
شاعر دایی ۱

چه بینا دی وسکری فوغم تری چو پکری
الضاف دی واخلى ستم تری چو پکری
خوله دی خاونده ؟ دتا بنده دی

چه مشر موقی صنم تو ب چو پکری

دندای نضل دو احساسی خوان دشاعر پ شعرکی

ویک شواونده په خیر او سلامت تو ب خلا ص ششم *

محمد دی بینائی اوس هم مغدوی پو هدی چه شعر دجا

پ تائید وو ؟

ب

ب

ب

ب

(۱) نیتی خسرو نکی ادی

یوماشوم مورته کتل د مورکپه و ورته خه پرسپدی
بنکاره شوه ، مورته بی وویل ، -
ادی ! دا په کپه د کی دی خه دی چه د ومه پرسد

۱۹۵

هی ورته و خنل او ری ویل ، - په کپه د کی دی
دتا غوندی یونیتی دی
ماشوم پیا و پونسله ، - سغه هم ز ما غوندی د
باندی کران دی ؟ !

هی و ویل ، - پوچیه ! په کران دی
ماشوم په چرا نتیا ورته وویل ، - نوچه د ومه د
باندی کران هم دی بیا گونخوی دی دی ؟ !

۱۰) ماشومان توخان کش ماشومه بخند صرا نه بخوی بخی دان

دَكَارِيلِين قَصْرِ مِيشَانْ چَهْ حَانْ نُونَه دِجَهَانْ دَكَارِيلِزو
 وَاقْتَيْ خَواخَوبَنْي اوْعَمْ خَواسَدَگَنْ اوْپَهْ هَرَه سَنَدَه
 کَيْ دَكَارِيلِين دَشْ وَنَدْ دَبَهْ لَيْدَوْ اوْهَوَيْ تَهْ دَوَاكَه
 اَخْتَيْ رَدْ دَرْ سَپَارْ لَوْ تَبَهْ دَسْرَوْ کَيْ دَسْ عَلَوْنَدَيْ تَنَكَارِيلَه
 خَرْ جَهْ تَهْ دَشْتَوْ رَوْيِ اَتَهَادْ پَهْ اوْکَرَائِينْ کَيْ يَا هَيْ بَهْ کَوَه
 آَسِيَاهْ بَرْخَه کَيْ تَهَوكَه کَارَهَرَه دَدَوَيْ پَهْ غَوَرَه شَهْ بَهْ وَغَوَلَه
 اوْ ماَرَه لَيْزَمْ لَيْزَمْ دَرَه وَاتَهْ دَهْنَه اوْعَدَاتَه
 نَظَامْ بَنَكَارَه شَوَهْ دَهْ اوْخَنْ حَانْ دَرَه يَوْ کَارَه رَيْه
 دَهْ دَلَه دَلَه رَيَادْ دَلَيَكَه تَوَسَهْ لَهْ وَاقْتَيْ غَهْ وَشَهْ کَهْ مَهْ
 اوْپَهْ دَغَهْ دَهْ اوْهَيْ دَكَارِيلِين دَكَارِيلِزو پَهْ بَرْخَه کَيْ تَهْ مَهْ خَبَرْ
 دَخَلَه دَهْ دَهْ دَهْ بَيَاهْ بَيَهْ کَوَرَه پَهْ چَهْ دَكَارِيلِين نَهْ سَوَانَه
 اوْهَيْ سَهْ خَوبَنْه مَيْنَه لَهْ سَهْ قَرَبَه خَوبَنْه وَهِيْ.
 چَهْ پَهْ جَلَوْسَوْ اَهِيْ کَيْ خَوَكَه دَلَه دَلَه رَيَادْ وَاقْتَيْ نَهْ سَهْ دَهْ
 وَاقْتَيْشَه نَهْهه پَهْ يَهْ کَبَوْسَتَرَه کَوَرَه اوْبَيَاهْ دَوَرَه قَدَسَه
 دَهْ اوْهَيْ چَهْ کَهْ لَيْزَمْ لَيْزَمْ مَهْ دَسْرَه سَعَدَه کَهْ مَهْ دَهْ خَوَه دَهْ

ن مونې په مانا فعودي د مسکو د بختوں ونډوند بېلزې

اوړ مونې په واک اختيار کړيدين چو شوی دهی؟

بیا به هې ګورې چه د جهانې پر ولتا ریا خوبن منی موږ چل

شېب غړو اند شیئی له ډېری میئی یوه ګوله کړی وی.

پر یې ټېئیت به افغان او لس له ټغورښیزو میئا فې خڅه

دی چې خاں به هېر کړی خوا فغانستان به هېر نکړی، له

ډېری میئی او ډېری لوړ پېئی هېی په افغانستان کې تراو

د اخووم شیئی له هر هرڅه سره د خوړه؛ دا وو د خاں،

موږ محمد تره کې، او حفیظ اللہ امین ېړیو له یو ګورم

یا اړ نوسره هېی که د د دهی په قول دا پېړیا یېزم یا سان

و ګټو دادی سلامت افغانستان ته هېی خوړه واند هېر ډې

عنه افغانستان چې ټېټه کاله هېی میئه د تن اړ د دا سانو

په سره وونو لوېډه او سره اړیه هېی د دوسته په د دعوه نه

مر پده او ټې شایې به مرستو دا، او بې غرض منی او ځنیکې

لا رسنود نزو دا، هېی د رسه خپله همدردی او ج ته رسوې

و ۱۰ - چه داشت اگر سرس په نفشه فطر ز ملوي نه والد
 ۱- آنکه همه دیگرانیا اداستونیا ترمهقی خنده‌ی، لذتی
 قطب خنده، جو لام تردد می‌کند هر خوابته او کران نینی
 گان و ملتو من اند بی خوبی منی مور په کبه ه کی سوپنی
 پنه خولی او پستی ستر کی پرا تندی چه ده بیوه د میین
 او گر انبیت اند ازه هادی په اد عالمه تول او تران و ولی
 وه، نوکه خوکه ده بیه مایشیم عزوندی در قله در ای چه
 بنه، ادی جانی، که په سبیتیا د ومه دس بازندی کران
 و د خوبی دی ولی؟

بنایی ده ای نه همیزی میینی، خود اسی بنگا سی چه تو
 تو لوکشی او نانه دانه نینی (افغان اویس) دستوحش
 ده اسی دنه و سرمه ده چه فری ده پولیسته او ورسپی
 خور خوری نیینی گان بی مودی و زیبی وی او و نینی
 خوش و نیکی ادی کبه ه دلیل پیاره یکش پایه شنی،

د گندوجنگ

اسناي یو گهان نده او متجسس سري دی، د پرگزى طباعاً
 هم برخدهم و یعنی اوسی. خوکمال یعنی په دی کی دی چه دخو
 خبر بخواهی یو چه یه هم نه هم بزی، چه کله په کو مر جزه دیا گونو
 د وستا نو شور جگ شی دی لاس په لستونی د خاڑا تو
 له بغل پیش یو یه لیدلی او رس دلی کیسه سا و باسنی او د بخت
 پیش لیبو سری او به در توئی کهی، د غنمه علت دی چه د جا
 خوبی او د هر محفل خراغ دی .
 پنه و سخ جا در اس و بیا د کله نایمنه ا پیشنهاد د لغافاستا
 د مسلسل په یاهه رکه یا صلی او د پر تهیکه رکه کا و و چه
 دا د حل پایه د یوا حمنه عادلا نه لایه ده کنه و منه شتی
 بله د اسی حل کو و نکی خبر نه و یعنیم .
 بل ملکتکی سوچنتر دید کمه او ونی دیل :- دا لاخ

دخل لار ده چه دپر دودخوا پیشنهاد پینی، دستی
 دبنی هم و منی مومن بینی باشد رسیده کر و ...
 لومه کی ملکه دی و دیل ۱- سو غنه جو پره صمیمه ددرایم
 گنی په خوله لپنی خله چه دغه من خاوند محبوون وی.
 پنه بیا رسنه و دیل :- دنیه و دبنیه ایون دنیکه همه
 رول حان عنولول دی، کله بیا دپرینگلیا ایون سپی مومنه
 بنه غپیده ده و چه اوس به راهه و خاپی، ۹ یعنی وری
 چه په خه کی دپرینگلیا ایون خپله ذای گنه نه وی دچال غم
 نه دی مره چه خوله به ستریکه کوی.
 دو هم دوست حواب در کر :- ترا جل په خوا پینی غرزل
 هم بنه کامنه دی، پارسی مسل دی و ای مکو کار
 کی گوید بشفه که کی گوید؟ دنیا پره لخاط بد لپنی د
 دوستیو دبنیه و په اوره کی، حالات نه که دبنیه به
 خوبی دوستی او خوبی یارانی په نه پخولا که دنکی
 دبنیه بد نوی، هیتم قوم دیتم قوم ذای دبنی نه دی

پیښی او مسایل دنیکه او بدیه لسوونکی او لا رنبو دنکی

دی . . .

بل دوست و دیل ؟ - مجیب حالات دی ؟ دکه باز اس
پیشنهاد ته ہم دسان دست د تردید په سرکد گویی
هم نه مونبز حین سیاسی گروپونه . دغه شان په پیشنهاد
پرمه له دی چه د منقش خای سی په گونه گویی او د منلو
و سه شرایط د سره مله گویی له دوازه و خواود و ردیگی
او د عرضن موئ و سه بازدی لکبزی . . .

خبوی سره دا و بستی چا خه دیل او چا خه ؟ یوبل ته دار
و سکول نه دو هجری درسته لکبزی ، د منعن او دیل
خای هیک آوان او دواز گویی نامارو و سینو چه له او پیده
به د ماشونه ی سرخطه لکبز .

ز منبز خوش صیغه اشنا چ یوه کو یخ ته غلی ناست دو
خولسی هجری ته جو سره گویه او د یارا نو د شور زوبه
په یوه نزیه چوله کی سی فرمت و موند او و بی ویل :-

آکه ساسو خوا نه بده ہنری سیاست به پڑپن د و د سیاست
 سر ما تونه اود په دی بی نیتی بی محبت به ہم په دندھ خاکی بونکی
 کہن دو، نہ بہ دستہ یرو لیلی، واقع بیان کرہم،
 د منہ ولاکله په قیامت نہ وی رضا، تو لو و سرمه د منہ
 اولہ ہری خوا دستہ دویل شو، نہ سہوا نہ مونہ لیلہ
 سیاست سره خ، سپتیا دی دویل لہ دی سیاسته مو
 سپه جو رکھی تھ دی، لیہ دی کوہ چ، د جہس د خونی
 خوند د، با ندی بنه شنی، ته لا بنه سی، جو کہ معمم دا
 صنط کری ٠ ٠ ٠

اشنا دویل، لہ من نہ آگا ہو سی د و س کا لہ پھونا
 د کندن په بنا رکی کردن بدم د بان ار د سخ عدا د لہ
 کونہ نہای حدتہ سہد لی، په یوی خلوب لاری کی جیاں
 شرچہ کن کسان راغونہ شوی دی، ما لو مری ته مان و کری
 چ پیا به کوم اچل نیولی ملکم بی احتیا ٹھ د سریور میور
 لا ندی کری دی، آکه د اسی وکی را بیو و پھو کوئی چلیم

پیشندی نهادی ای چه فرندی شوم د حینون نمودند
 او که پنجه می خواسته نمک را عی پس بده پیشنده میکن د
 می خنیسته تا نیشی بولیسته لبی احتشائی په دنی بدل ما تپن کی
 کوم مد اسی یا بازه و که بده استناده کویید وی او دنی
 مخفوق بی د خود و بی خلیجه له کاره ایستی وی بخوبی
 و میور سدهم داحد می اونو ما فی هم خط اثابت شو
 پیشنده ای ده چه د معمول په خلاف دستگور و او بینه
 خلکو په چای د دعو سندو سو اگرو په عقل و ملکی خ
 ممتازه لانه ای او چند تکه سره لهی و دو
 کیسه د اسی و ده د خلکو سلامی په خوایی یوه د بز پنه
 د مزی سنت ولا ره و ده چه یوه نهاده بستا و ته لکوی و ده
 جو اگر ده د سو اگری بیلا مندا شاع تکه و ده
 نه په خداده په کندی بیلر انده تبصه کویی و ده بخونه
 سلا نده لانجیده خسته شفاع مزونه وی و گنده دخواه مندا شاعه
 په میخنیسته هم نزد کن ده ویشی په یوه که بلکه بخونه

سهبله . دخوی جنگ دسوک خپهی هم وا دینت
 حابونه یوبن ته دسوکی په نه به ورکیدل .
 هنند ته دجنگ میدان خلاص پری شود شوی او
 نهاده چیان نتا و خواری را گوند بدی وو . سوانده
 د میدان به یوه بیل سرکی پنجه شپن متره پوله بد لری
 ولاس وو ، هر یوه خپل لکره تیاره میوی او په واکها
 دو چه خزنه به دیده هوانده لکره بیا ور سیدلی وو ، د نا
 بینائی به وجه تعریباً دپتو خولو جنگ وو ، خند خودی
 یوبن به آوانه پهانه اوند یوبن موقعيت په عوبن ون
 تیسا وو . نه هم د تا شپیو به حلقه کی حای شوی دم
 نکرها و لوپد چه د جاه طبیعه من او ساری صرمن لکه چه
 له سترگو س و خنجه سوندو خواره نو هم وا حیست او هادی
 دوی هم اوس د لکه اسی به چهار سند شه گدی د سره دهی
 غرمه کی نیت وکی چه دسته شتم ای سه برهه بخی نه هم خو

گونکه چه گره فطر تما بی بی زره او که جراحته غوندی
 یم او به تولنه کی خان برپیوں نیم نیم کبد او د
 زره په کلم علَّوْن، هر چهار کاره دی زره بی زره
 او متعدد دم، ته بی ددو و سند و چنگ ته دلوں و
 غوندی مبینی تعاویه په نظر تلای شوای ته دلبری
 احسان حملی اقدام ته پر پیو دم په دی اندروی کش
 دکوب کی لا و سی فیصلی ته ندو دم رسیدی چه یود
 خدای د لاری بینا دم د تماستا چیا نو دستی حلی
 را پندر شوچه میدانه درکله پد و دی دیل ۱

۱۱۷ سریوب دی او د آلومه مسلمانی په چه دره سنه پنده
 سره دی او سنه سوونغ رست و رته کوری ارجا هدی
 یو مشهار سنه چه دا دزه هجده و سی و سه سره بیکن کری ۱
 د شا یوتل د بیکن بیکن بیکن د کری د کری د کری د کری د کری
 پیغم و آن مولیو ای شیخه بیکن د کری د کری د کری د کری
 د هیشم هم و رته و نه و نیم د کری د کری د کری د کری د کری

مُحَمَّدْ لَاسْ وَسْتُو اَوْ دَوْرَةَ وَسْتِيْ وَيلْ : - آخِرْ دَا يَدْ مَرْجِي
 دَى بَسْ نَهْ دَهْ جَهْ خَدَائِي بَارَكْ لَسْتَرْ كَوْ عَاجِنْ اَوْ تَحَانْ
 دُورْ وَتَيْتَوْ اَوْ نَا اَصْلُوْسْ اَيْنَةَ سَيْ اَكْرَبْ بَيْ جَهْ لَانْدَيَا
 لَيْلَهْ پَهْ دَوْيِي وَمَنْ كَيْ دَكْدَائِي تَحْتَ لَهْ بَلْ بَدْ مَرْجِهْ كَهْ اَوْ
 كَوْ صَيْهَرْ وَبَنْيَا دَمَانْوَةَ دَحَانْ پَهْ شَرْ بَلْ بَلْوَوْ مَبْدَهْ وَسْ

جَهْ سَادِي ؟ ! . . . خَهْ دُورْ دَيْ دَكْدَائِي صَيْدَ اَنْوَنْ ؟ !
 سَانْدَهْ جَهْ خَوْهَابْ دَرْ كَا دَوْ كَوْسْ شَوْ دَهْفَهْ بَلْ بَهْ اَنْدَهْ
 لَكَهْ دَكَوَا بَسْ تَرْ دَيْنْ پَهْ خَشَهْ وَلَكَهْهَهْ .

دَهْ شَرْ دَهْ دَهْ وَنَدَيْرْ بَسْوَدْ دَهْزَهْ بَلْ سَانْدَهْ لَكَهْهَهْ بَيْ سَيْوَهْ
 اَوْ حَرَةَ وَسْتِيْ وَيلْ ! - بَدْ بَجَهْهَهْ ! دَاخَهْ دَوْيِي ؟ دَاخَهْ دَيْ
 زَهْ دَهْ دَهْصَمْ !

سَانْدَهْ دَهْ دَهْ وَسْتِيْ وَيلْ : - دَهْ دَهْهَهْ ! تَهْ حَرَاهَهْ بَدْ دَهْهَهْ
 دَهْ بَسْ بَلْ سَانْدَهْ جَهْ دَهْزَهْ حَرَيْتْ آَ دَاهَهْ دَاهَهْ دَاهَهْ دَاهَهْ دَاهَهْ
 مَوْ قَعْيَتْ سَيْ دَهْ مَهْلُومْ شَوْ لَكَهْهَهْ سَيْ دَهْ دَهْشَغَلْ بَهْ

سهدهه دگوا بین کروني په سروالکده . گوا بین کروني
 خبرگ لاسونه سرهه وینول په داسی حال کې چې وینی پې
 له مانی وی له میدانه دو تلو په بخته کې شو ، په دلوک
 شو دوسره دویل :- له خدا یه به شو هم په ویرکه
 همها سوم ، احسن سری یه همونه دو په بینم کې سرهه جو په
 له وستن همها سی ، پس ہې دی چې بشه سره دوهي .

د پدر وطن ممثلان

د وه ما شو می بخی سره لو بیدی ، خ بند چه صفحه نه
 یوسونه دو بز و د گذرن وی د ما شوم نزه په هره بزه
 شر مو سه شی دیوی لو بی سر سه لاه وی برا برسوی
 چه دوی بیا په کی بله لو به شروع که بی وی .
 په دوی کی هم یوی بدلی بخی رهه دویل : - او س را خه
 چه د موب ا دلوس لو به و کی و ، ره بی موس شی ، نزه
 په دی لو بیم !
 هفی ور ته دویل : - دالو به په دویل سونه که بی یو
 دیزی هم دسته په کار دی چه د پلاس های و نیسی .
 لو سه عده بخی دویل : - پیواس ته په کی خه صزوست دی ؟!
 هنی دویل : - چه پلاس نه وی لو به نیکه بی پا بزه کی خله
 چه یو رحمی لادم دی چه نه مو نبی دواه و خرخ او

باز په غاړه واخلي .

سولن ہم چې په فوراً ولو بوبو ستری ټول لېږدې
 سرهئي د لورا د ټوره لوبه شروع ټکه خو په ټین ځاند
 کې د دودی ډېن ته ہم دا سودا ده پوچونه چې دا ټوره
 په دووکسو نه ټېزی یو د سې یم په کې لادم دی چې
 د دودی دواړه د لوبه ده باندۍ برآ بره شنی او د دودی
 د خوځ باز په غاړه واخلي .

پنهه بود چې بېړکې پېښم د پدر د رضن د چېږي د جوړه ولو
 نامه پور ته ټکه .

پدر د رضن یعنی څه ؟! یعنی د چېغا احتمالو ده لې چې
 ټه د دودی دواړه د لوبه ده باندۍ جوړه شنی . منې
 به د دودی دی ، چهو چې به د دودی دی ، د لوبې د لوبه
 اوې د د لوبه د احتماله ہم د دودی دی اهد چې لوبه
 د لوبه او مور لوبه د او د ټسوی تھو تصرف د احتمالو

په صفت استناده کېنېرى .
 وکور و چەددى لىس او مور په صىلا نە لوبە ئى كۈم احقى
 خېلىدە و صىغە خېلىدە او پەھىنە حال ئى يەختىدە او پەھىنە
 فەلەن پەھىنە اخلى ؟ ا دېيىا و كۈرس و چەددىلە ئىھىنە
 لىس او مور صىلا نە مېيىت پە دېيى لوبە ھەم مور شى بىيا بە¹
 خە لوبە سەرگۈي ؟ دەدرو بىنۇ لوبە ؟ دەخواشى ئى او
 نېت دەلوبە ؟ كە دېبى بى او مىنەن ئى لوبە ؟ ...
 او وەسىق شى چەسەنە و خەت بە دە او سىنە لوبەن احلى
 يېغىن دەپىر و مەن مەستەن كە چەرچەنە و نەدى پاڭە
 دە بىيا بە ھەم خەرۇل رى كە يە ؟ ...

اول باید خه وشی؟

دیووه تر میاکی سر دید ابوبدیه سوری شوی وه
 چه کله بینی اودس ما نی ته در سره و په او به به په لای
 تر ~~کله~~ شوی شوی دی . هر خه چوست سی وواهه چاهه
 سی په نخه نه و نخله خله چه د اینهوله بوكه سی د معن په
 بدنی کی هم خه نه د و با ته آخه بی دا و پتیله چاول
 به چه بدنی لانه دی تشه شوی استخدا و هم بیا با ودی
 هما نی ته حُم

کله چه تر کی او امین پچپلکی سره بد کو ما نه بستوله او
 د بتر ون په شموله خر تقو په قربانی امین د نابغه
 استاد لاسه بور و ترکه او په خوله بی بال بتت و لمنبود
 و پر وستله په نچه هر دن بخود جان د شره سی د تل بیو
 خان د تسعونه د ترکه کی استغنا سی لا یو داده بین

دیووه تر میاکی سر دید ابوبدیه سوری شوی وه

عده معا موئون خونه حتی مخرب لاغر سقوبه اعلان برو
 آیا دالوبه نو ترا و دس ماتی له نخه استجابة ووه
 کله چه دریس کم نه یات یوک نو جیان لدرنگو نو
 تهیکو نو اود نو تو پو نو سره پد کابل نو نو تل او
 د تاج بیک تر مانی را و خر خدیل د یوی شپی دن
 د و خ په نیتچه کی سی حینه ا تقدا این د تا خرینه ته دی
 کندی ته در دعوه دن ا د گلکه مکنده چه صرف یو خو
 جوا د افونه معلو مسد) او د یهه په حای سی بیک
 کار مل د تاکه او سه د فیچی هم د مکو او تانکه
 خپلی دیا دی خپری کری . روسانو اعلان و کرچه
 مونب د ا نیانستان د د ولت په خونسته درستی او
 همکاره همکار په را مخلي یو نه د تعریض په نه
 پیغیز نی حای من شوچه ه شوره دی د بیاسی بیهوده هم
 په خه لایسیو یا بند و لشقا اضطره نخوی دی لیزمه دی لخ
 عتل بد خه هم رونخه نه ده پاشه شوی چه دوی هم د

حف معدن و سر قلایی عنندی فکر کوی ، یعنی اول یو
 بروحال دولت له میخنه و سری به حاکمیتی بن له لری هبوا
 د و فرما عواپسی بیا دهنه پنهان شوی دولت له پاوه
 عه و خخه د بین لیک سند کوونه ته کوی به دی تکه
 د عدی هم د اخونه و گهنه چه اول استنبا و و هنی بیالاه
 شن به خا طر جمی او د من ماقی ته که هنی ،
 د چا د عق بدنیه دی سوریه نشی چه سوریه نشی
 تل به د اسی ا پو ته فکر و نه کوی . و گوری به د خه به
 پیشون کی نه مومن د تنهیمیو نو هینی متران چه د عواصی
 تر کو تلو پخواستی بانگی به سرو نوینیوی دی پخوا تر
 دی چه د عق د آنرا دیه لاسی چا رابی و سنجوی او
 چه و کوی چه د خپلو نو سو و سرو نو سه د خیم په متابل
 کی یو سنگروینی ، پخوا تر دی چه د خپلو تش لاسو
 بجا ہد یبو لیاوه دو سلی د برابر ولو به لته کی شی
 و سه اندی تر دی چه پخپلو صفو نو کی د نخز بوعنا صرد

محه و میسی، د مله په جامه کی غد و پیش نی
 د ناگهنه سیست ده اساسی تا نون او اقتصادی
 پیلا نهون به بی له مخرب و سره یو لوی العغا و ملعا و
 ل جو سرکوی دی نهود د اسی مشر ایون به له یخه ترکی
 اشتاسره خه تو بیر وی چه لدحانه سره بی پیشیله
 چه مونه به اول استجنا و هم بیا به حم او دس مانی ته؟!

چاره نئی خله؟

د افغانستان د پوهنتون مشهور استاد د وو،

چه تخمیناً خلو بیت سکا له بهی درس درکری وی او

در یونیورسیتی د استاد د افغانستان د بله د تھیزلا

د استاد د افغانستان د دی

که چه د خلیلیا نو کو د تا کا میا به او په کابل کی یو

ما رئیسیتی خلو مت جو په دنگ خاوند ان او د

شخصیت او فضیلت تھیستان په پله یونیورسیتی د

استاد چه ہوا بدله ولیده او یونیورسیتی چکو یلمر او

شخصیت د عقل او بصارت عنوندی د سر د ماعن د

بیچاره د سرکاری خبری لارو یو کو خدی په جی یئی

پیدا نهاده بیوی نئی خواه او چاره دو په کو خد کی به نئی نکتہ

پوره کیمیه ایو و پوره کیمیه دی پوره کیمیه دی

یو و سرخ بیو دوسته و سرمه دویل، استاده
داخته کوی؟ داخته هوس دسته په سپیه بیزیره پیدا شوی
دشی؟

استاد دویل: - دکوختی هنکا نو ته فیسته هر قیوه یو پی
سلسلی دو ما ته یهم خان بد بنکاره شو دخه پی فی را
پیدا آکر چه که دیزه نه وی لیزه سیالی خوبی و سه بازدی
برابره شتی. آخونه و کرم که می سر پیش و می دشی به نه
خوبی لا دیو په نه دشی نو تیبدی
نه و سرمه و خندل او و تئی دویل، - چه خا نه سیالی پالی د
او سپی سایی نو یو دا سی سپی خرو سا ته چه په سا ته
وا سه سایی.

استاد دویل: - او سن دا سا ته و رایه چه که دی سپی
سرمه آخونه و کرم؟ آخونه هم یزه دو و هوی می ده بازدی خوبی
ده او کا نی خرخ نی و سه بازدی شوی دشی.

تا سو یعنی وَکُرْمَیْ چه دسان هم او سن دی یعنی ته
 سیدی دی چه بیوک کار مل او دده دار و دسته ددی
 سیالی نقی برابر ولای خوته وَکُرْمَیْ آخز پیه دودیه
 ی ور باندی ده او کافی خخخ سی ور باندی شوی دی
 بیوک یعنی هم انسان دی د و دی د عویت ته و هی ،
 که هر خوده مس ت او معز ور هم وی ، که هر خوده لجزیا
 نا خبره هم سابل شوی وی ، که هر خوده پد بیوک مین
 هم وی د و مزه خوبه پوهیتی چه په دی لوبه ده ته ،
 د ده او سن او د ولت ته ، د دوی رژیم او مسلک
 ته او با لآخر د سره تشوی حیثیت ته په یو مو ته
 ا فنا نتای کی نخه د سپا ته شول ؟ آیا دجهان د خدا
 او مسخن و په ته شول ؟ آیا تهی د معوی ی ور باندی
 پوچی تابستی نه شوی ؟ ... خاجه ...
 نه خده و مری ؟ که او سن خیل غر وندی تری خلا صری
 که د کور ور ور ته و تری ، که د وانگ ور پی و اخنی او

په کو خه کی سی خوشنی کرپی خه به په لاس ورستی ؟ ...
 بنای دا غدر و کروی چه حیثیت ہیں ہم لاره ، معرفتی
 ہم دشون ، جهان ہیں ہم ورپچوی و خندل ... دوسرا به
 لاوس با ندی خه لہنی ؟ ...

خونه ، داسی ہم نده ، چه دا ہر خه ورته دن نخلو ورہ
 بنکا ره شی په تیغرا او بخول پسی سی ستر کی ورنی خوکه
 بیکه د ھانہ و شری ، که خلیقا نو پر چھیا نو ته در دھا
 ور کروی ، که چپلی قراوی د افغانستانه و باسی نورلا
 نور چپل او لس ته به خه واسی ؟ او چپل کروی کاره
 به خه پر توک و راغوندی ؟ ...

که په ستر وری تشن په نامه جما ہیروکی ہر خو مرد شخصی
 نسام چلہنی بیا به ہم د نایندگا نو د قناعت لپاره
 بجهوں وی چه یو د یس خودری که خه ہم دو ہر کن وری وی
 چه داد و مرد مالی او جانی تمعان ته سی ولی ورنی خل او
 سیچنہ سی تری خه و احیتنه ؟ ...

سین و مری چه دهه به هم داند و رپیدا شوی و
 چه له بیرک او بیرکسای بونه نه جو هر یزی، که شرخی
 د خدمتا من پرچمیانو په سرا او لکه لاس و وحی داد
 خبتن په سیوسی کی ناصی د یوی خواهیم نه دی
 او د کسی سر په کند اس و بی سخن دی
 په هیخ ننگه به بی نشی سگ ملی
 خ و کسی؟ آخ یو عمر سی ور باندی ده و ده که
 خرس لی ده او یو عالم معرفت سی ور باندی شوی
 دی؟

کور-کالی-دوده‌یه

چه که دخليچيا مو په لطف او پا ملننه ماشه هم د
 «دهن نک» په یوه گوتکي بېله خونه ميسه شوه
 او په تر وندکي دلومپى حُل لپاره د تنه‌ها خونی خاوند
 شوم . پوليس لا ورنه و د را پسي ترلى چه ما بيا خپلى
 خپلى ترسلا مدي ترپي ار په شلپه لى پونىه مى دنا
 معلوم سرنيوشت چور توونه دزه ۱۰۰ او د مانع کېرگىه
 خلاصى ترپي .

يو وختى پام سوچه دخونى د ٻوالى سا و دھل گېزى
 چه خير شوم چا د تنه لى گپوستوی بندى گوم وخت په خ
 ذريعه د امو خينت په نزهه د ٻوالى د اسخ خونى ته
 يو كوچنى سوسای چور ترپي دى چه کله کله د خود نندابا
 له ستر گولوي له دوولون و گىنېڭىلار و ستر گوسره هم
 د وسیئى اوله دپى لاسى له بىل دى دې لى بىيا دم سر

د همراه غوتی خلاصی کرای شی . البته سه بیانی
 هم چه دده به موقعت کی و دله پخواهی لاد اسلامه .
 چه و می لست یود پوچ عمر خاوند چه عمر به بی د پخواهی سوکلوبن
 شا و خوا و و ساته گوری او ستری مشی ساته والی .
 وس پا خبیدم د دیوال ترمه سوی مو جو په خیر سر
 دی یوسوس پین ، هدو دس او د متسابو کرو و وهم و
 او بسواند امونو خاوند و و ، په سرا دنیرو سی پین
 تکبیلی ، په زندان کی د مرگ په انتظار ناست و و ،
 آنده چه دده غوندی کسان په خلیق دولت کی دنی وند لایق
 نه و و ، برسه په دی بی یه هم خواهی د و د خواهی د دوکل
 نه ط او سرویه شانه و و و را سویی .
 دی یو هواهی د گرمن او سایعه د اسپیویه و و
 د بیافت په بوتینول شوی و و ا د په دخه جرم سی د
 چاره ماریه د انتظار د په زنگی شپی و سچی و سباندی

تہ دلی . د بند په شپو درخوکی به موئی دوازه د تر
هند سوسای سره کست . یوه درخم چه ن ما ده چورت بدل
و د ده په خندا شا ته دویل : - گهوره ؟ بیا به یه لاد
کو پیشین د صریدا نو په لوز او مقول کی خه شکد د روپیزی
که خنکه ؟

مادہ تہ وویں :- پہ مصلب یوہ نہم۔

د ه دهيل ۱- هه په به ده او هه بندلی وی او هه بندلی ههیکلی
شماره نه به ده په لاره ده کو خوکی په ده بندلونه لوسته
ده چه هه رچاهه ده ده کوب - کانی او هه ده ده بندلی ده کوب
و هده ده کوبه هه ده ده بندلی او هه بندلی په عمل کی ده سویه
سره کو ویو . هه ده ده سرخ د سیلو نوره ده ده بندلی له یو
ده اندکونه سره ده تبا ندی خوری که همه دخور آنکه نهی
په کلوبونه بندلیان هم درسته په نظر کی و یعنیه ، یو هه بندلی
خرنے سی بی همیتة ، بی باره هه له خلیرو ویسته ساعتہ بی بی
مهتره بجلی سره درسته بندلی ده ، په یو ده ایان سی لا

کوبنی در باندی در دلی دی چه در ده اینه نزهه خوبنیه
 په کی و دهه دی نور دی لامه سننه عنواهی ؟!
 ما وسنه و دیل :- دادی منم خرتر او سهی نه موئی
 د جامو غم نه دی کری .

ده و دیل :- چه کله دی په غامه کی داد میمه ای
 او ما بیل نیویه ای دو خنقولو ز جامی د شریزی او
 د اپر یالیزیم یاد اپر یالیزیم په لاس او لار بیودند
 دهول شویو کار خانو نبی نبی نشی در پوری پا
 دخلقی سو حیی مطابق به دی سیمه نه هم رکری
 خالبسته لئه وندی تری پا به سوی دی !

ما وسنه و دیل :- ده هنم چه دلو مری کون د ده
 بولو په خبر مو لوح پری نه بندی .

ده و دیل :- که لئه نور خنه نه شریزی له خپلی دی
 عصیدی خر به شر مهیزی چه دای هنار سیخ خر خ په تا
 نه گزه زی .

بِرَكَوْلِي تَشْوِيشِ دَلْرِي؟

دیوه شته من حوان نلی نوی دوچه چتی په کونپه
 او غوا به سی نه پووله . ترسی غرمی به ویده وو ،
 ورخ به سی له یارا نوسره په بندو بون یو تره کره ، ماجلام
 به بیا ترمیوشپوله پیکو لوسره په میلو چه چو اخته وو کد
 به ویلی غوھای یهم تو سیدل دده ملا نه ورته آتیتده .
 چا ورته د نصیحت په توکه وویل ، - منم چه دشته من
 نوی نی ، پرخه د کره د ہردی او پرخه تیار در سپنی
 خسایاهم سری ته دو مره لهی او بیباکی نه ده په کار .
 نه لکوره خبر سی ، نه لک اوسه ، تر خوبه دی میار ده
 شوندی وی ، او تر کله به سی تیاره خونی ؟ ...
 پنه ورته وویل : - بنه پلاس او بنه پیچه خدا ی
 چا ته ورلری وی لسنه سره په لاخه تشویش وی ؟

ادیشه به لاخه د دینا به عنونو هنین شدند تر بخوی؟
 د ورخی شی د بلاز منهی لایه بس دی چه کعن شی اوس
 د سهی سی ، د پیشی دی خدای بی سی نکری چه ترسهای
 بی ساتی بوز خه تشویش په کار دی به غم دی همه خوری
 چه غم چو سهی نه وی .

د هر کی کاله او خومیا شتی لا پری د پاسه هنگ شو چه په
 افغانستان کی د کریمیزیم نه تکه په بوبوسدی ، نه
 چا د کوهی غم و خور نه د مالداری ، نه د بجارت پنکر
 کی سرول نه هم رعایتا ، نه تعلیم د چا په تنه دی ، نه تغیر
 ص هر خه ته سی شاده ، صرف لاش و نده د خوند احیسته
 په تلاش کی هری چه د دنی په عقیده بیان و نه دن نش
 یا سی په عکو لاسونو لاس ته ور فلی چو که تینکی میولی
 دی چه همین نه بل ور با ندی لیعنی ،
 په دسی کاله کی یوه بونیت مخده هم بونی نه ده آباده
 شوی بلده په لکونو جریبه آباده مخده دخلنی نظا مله

برکت نامه بخوبی شود ، په سل گونو اور گونوز رهی
د بخبار یو په وجہه له میخنه تلخی دی یا بونه و هبوا دا
تنه او بستی دی . د بخبارت حال خود افغانستان د
تعزیزیا له میخنه تلخی گرگ «کیستم» خنچه په کابل کی
ئی لا خه د نهسته معلومه ای شنی چه د چخوا په بسته
په سلوکی پنځه یه نه دی پا ته ، رښتیا چه خه نه وی خه
به ولېز د شنی او چه خوک نه وی یا له چا سره خه نه وی
خه به را د سول شنی او په خه نه به چا ته را او سول شنی ؟
د بخبار د او شنیه مفوسر ما یه یا بونه شوه یا د بی
اصنایدیه په وجہ پسته .

مونسی چا سری تردی هم په تهیه سطحه کی ساتلی شوی ڈی
خود ما ریسیتی دولت متران چه گونزی عنوانه پیا
خله چه د ورځیئی گستاخه دی پلاس د خرڅخ خواک او
بې شرمانه شوند صامن دی او د شپیئی یئی د حزب بمعار
غمه ی .

د کابل را ډیو چروني

بو سری چه ډه ہر شراب خبلى او په عنده نه کي دیڻ
 شوی دو، یو وخت چیلی بھئی له خوبه را ویسیں کرو او وته
 دسی دیل ۱ - سری یا پا خه، وکوره لکه چه غل را علی
 دی ۱ بھئی بدل خوی خ خو پی او سام .

شرابی د پوښتلہ ۱ - ٿئم خه وخت دی؟
 ڈی ورته وریل :- ڈی بھئی دی .

۵۰ ورته وریل ۱ - چه دری بھئی دی آرا مه تحمد غل
 مل نشته د ابه نه یم له شرابخانی به رام .

ببرک او د ده بھئی چه د بربت یمین د دوستی په نه
 او د بند او په حلمه کي او وری چه په ملا نه یمین
 یا ملا نه ایسو الی بخا ہد یموده بربدہ یا فلانی عذری

نه سی نمچه که بی ده د دوی ذهن داشتی مثلاً ای چه شش
 لاسی بجا بدهین دی په د مرد بجهز فوج او د د مرد عظیم
 طاقت بری د مردی . شیخه اوی چه د شرایبی آشنا عربی
 د بخودی دله بستره خند سرا د یوبیلم ته د وایی چه ز مرد مونیز
 عکو او د مرد مثلاً نیز السوای یا فلانی د سیمی یو د د تحریب
 عناصر له مینه یو و سول .

ره یعنی لرم چه د کابل را د یو او مسکونه د یو کانی
 صرف د سیاسی هدف لپاره د د واغ نه وایی بدله
 خیل بکر و د رواغ منی هم او د عقیدی او با ورده نخی
 نی وایی . د دوی په دی جزی ایمان لری چه د دوی
 باده ایان ای
 و کولایی سی چه د دوی پیشو ته دی پیشی دویلای شی ،
 یا آه شوه لا د اچ خوشته خیر منظم اعذان په راهی او
 د دوی په قدرت په ای به خاندی او د دوی د بجهز
 او منظم بکر و په کو مه سیمه یا د دوی په لامی ای

و سلو به قبضه کوی ، بخ خله دا غله کوی جه له یلته لوم
 هن دو ن شوی وی شیجه به بی حتا د سره بیلر به کته
 وی نه دیجا پدیو ، او دا به دوی په یمه شپه کی له
 بی لدی لاحی .

دنه تان ددوی پنه خالی فمه او نایالخ حز بی عهی
 هم چه یو عمر په دروسی قوا او و دشکست نا پذیر عه ای
 او رسپه دی او دس په سرگه کوی دزه گونه پنکلوون او
 شرکه کوون درونه بی پونه که اس و نه پهی و نه لید لی دی جه
 ددوی د دولت تصنیف کوی او په سرگونه جنکی مید
 و یونکی او ضد مردم تو په لر و کنی هیلو کو پری و ربانی
 د حمایت سیوسی کوی ہسوی ہیچکله د انشی منلای چه
 له دوی سره به تحرک شش و پنجم و دیلای شی بوجه د لوم
 خای د جنگ او د منقی حزه و سرمه چو و سینی د دوی
 د سین وی چه خر منه دی رسپه دی بی حتا به نفعه د دو
 په لر خر وی او دا په دیوی په دیوی بی ما لکن د ملکی

را خوک تشن لاسی بی نتیجه بجا ہدین .
 چه که ددی خوش بادو یا د مولینا ... په قول
 خوشی بادو دکور په خواکی ہم خ دی بی جو ہیں ی
 او بجا ہدینو په سپیتیه رانہ ورخ ددوی په قواو
 خد کری وی بیا سی ہم نزهه ته دانہ لوہنی چه خوک
 دی دو مرہ جراحت ولکی چه په مرد ۰ سنا دسخ دی
 دموی د پخو مرچلو حلقی ووھی او دشایلی تخت
 ته دی جان را ورسوی ملکوی چه بیا به دموی یار
 په تسبیتا تو توین وی او د ادربی به د عصری تسبیتا
 وی نه دکوم جنگ، یعن بیا به ہم دوی نہ میلکی رائی
 نہ بل خوک . مگر سہ خلیتیان او پر چیان په حیثیت پو
 شوی دی چه یاد بجا ہدین لاس ته ور علی د دوستی
 سرویست په انتشار دی، یا ہنچه چه یو دوہ حله سیست
 ملا ترکی او په منہ ه را خدا من شوی دی او د چپلو
 نیست ناپذرو قواو و کرنی منہ کی مسر په سرکو

لید لی او د بجا بدهیو دلوگی برو بین کی د پسدار
 پیشی کری سترگی خه و سرو نه کرپی وی . همه مخ
 بیان نه وانی چه دا به موئن بیو چه د سر انجامی بسا
 گزند و . آمد چه د بخون د سرو تو د عز و د لشة الوتی
 او واقعیتی نه در نه بسکاره شوی وی .

مشتر را بچه او گفت در داشت

نمی سینم خدای چار سو را

مشتر گفت آیی پسر چون پا به عز

مشتر یهی خویش را بعید یهی اورا

صوف یو پردی پیلوں

یو بیونی هنک چه بیو و نجی ته رہ ان دو و نی پت
 چہ پیلوں نی بزه دنی او سور نی لاس نه دی پری ملی
 و خست کم رو ا د بی پتلا نه وریک ناممن سور نی بخیون
 شوہ دکا و ندی دنی وی یو پیلوں نی ور ترا دو برا
 چه هنک داغوست او لار .

در یا صنی درس په وخت کی استاد ورته وویل ا .

و گوره هنک ا که دی لس ر پی دپتلا نه په یوہ جیب

که دی او پچھے خلو بنت هم په بیل جیب کی ستاواه

دماں نی به خودی ؟ !

ما شرم درته وویل :- صرف یو پردی پیلوں .

× × ×

اویس که تحرک دکا رسمل نخنہ پوستہ وکری چه دخدا

مکروه در و سامن کابل خوبین شو او پا خه شی و اسروں
او د بجا ہدینو حلی ہم ختنی شی او ستا سود اميد و آئه
په لاسامس کراسه کراسی شی او درست خلک ما کاریزرم
لیزینیز نلند آسمانی وحیه او د کافی لر بہ و کلمن ستا
حیتیت او صلاحیت به همه وخت خرمہ وی؟!
بنائی و دانی :- ک د بادا ر خوبینه وہ صرف دیوہ
تش په نا مه علا و دار .

که بیا ورنه پونتنه وستی چه خه نکو گوی مله چه دی
مردانه سا و حیرتی او دا جل لندی ته ور پوری
و هنل شنی او ستا سودن و ساز یاتی نظم هم په افغانستان
کی ختم شوی و د افغانستان په ویاړه لی تا ټایم کی یه
خونکه او چېرته پا د ټیزی ۱۹

کہ بیرک اعلاؤ دینہ ماسوم ہے سو یہ دحاب تباہ
سری ورق اور دینہ ہلک ہے اندھا را قم بین و وہ بائی
دوائی : - دپر دو ایجنتا نو ہے وہ وہ سی صفتی

د یوہ تھوڑی وضن فروش په ھیت .

کو د رسیں بگرو لکوم مسول متمام خنہ پویستہ
وشنی ، تاسوچہ بیگنک دشوند دبغا پارہ او دده
د قدرت د تینگلت په خاڑا د دمرہ بی تولہ بی حسابہ
پھاسن په ھان منلی ، د پی پوسته مو په حکو نو
عفر و لی دی ، د دینا بدی مو په غارہ اخیستی دی
او ل دی امہ د عالم پیکی پیوری اویسی او علاوٹاً
په نار کو نور وسی حوانان مولہ لاس په کی ورکروہ
د دی کوئی محن بیگنک په کوم ھای مین یاست؟!
بنائی دہنہ ما بنوم غوندی درائی : - صرف د دہ پہ
تیتہ ذھیت او بی چون وچرا اکھائتہ .

کو د یوہ پیویسیا پرچی خنہ چہرہ په کوئینہ کی حکم پیشته
وکوی چہ لحدای مکروہ - حدای مکروہ او بیا ھم خدای
پی مکروہ په افغانستان کی ساسو په صد جنلو نہ ختم
او د جہاد جذبی سری گی غوی او کو نیزم برگشت

نابهیری سی نابهه کره اوته هم له بنه مرغه شوندی باهه

توی وی وظیفه اوکته به دی خه وی ؟!

مَهْنَ دَرَّتَه وَرَأَيَ : - دَكَورَ تَوَلَّنَه اطاعت په متعابل

کی پوپر دی بلغار یا بی پتلون .

که په یوه امن حای کی د اعتماد په سرت د پرس و صن

د جبهه له کوم په لار پوه غهی سره بیش شوی او پیشته

دی تری وکره چه د پلار و صن جبهه یعنی خه ؟

مَهْنَ دَرَّتَه وَرَأَيَ : - یعنی یو عاریتی پتلون چه د

من اوچه چو دستگاهه تریو وخته دست پوری و تلای

شون .

که د سلطانی شتمند خه پوینته وکره دالسته ده و

مناوس په غیاب کی) چه شتمند لا لا ! او س خودی

دادی نا اوه خربونه سم تبیر شو ، سلامت صد اعلم

هی د رخنه چو کره او س خیل ده مانده او س ته خه بلان

لوی او شه دی ورسه په وس کی دی ؟

کهادی سی چ احساسات سی په سیاسی حزم او پرده
پوشنی غلبه و تکری او د صدارت د عنوانه و شرمندی
چه موائمه بسیلمه در ته و وائی ।

غمز و آک احتیا رد کار وان سالاری زده
لعن و خروج امتیاز ندم صرف یو عاری سی که بخوبی
نه سا په غاره که کری دی .

فداکاری

و اسی یوه ام کیا سی بخنه په بھری سفر و و تله ، دی
پلی لیدنی لستنی یاد داشت کولی چه په پای کی یوه
محقره اما د پیسپه بھری سیا حتا هه تری چوره شوہ
و مطلب حینی تهی فی دا ور :-

و جون ۱۱ ده نن له چنل خاوند سره په سمندری جیاز
کی له ینو یارک نه دا بربا په لور و خو ھندو .

و ن د چون ۱۵ ده ، د سمندر سفر جا لبی پیښی لری ، چ
کله نن د بھریه په سالون کی د کپتان سره نخشم ، کپتان
په پاکه راته و ویل چه د بھری سوی میمه در سره لوم .
خود ا جھرہ په ما د و مرہ بنه نه د لکنده تکه چه ن ما د خاوند
په نم کی سپی راته و ویل .

و جون ۱۸ ده ، بیگانه کپتان راته و ویل چه که د ده .

میشی ته سه حُراب و سِنگِ کوم بِهْرَه بَهْ بَهْ لَهْ تَهْ لَوْ سَوَارِیْ سِوَرِه
په سِمِنْدَر کَی دَه و بَهْ کَهْرَی .

من د جون ۱۹ تَهْرَیْخ دَهی ، فَدَأَ کَارِیه پُرَتَه بَدَه لَار
نَه وَه ، نَنَهی حَان - بِهْرَه - او تَوْل بَیْکَنَه مَسَافَرَان
له حتَّی مرگُ او عَزَّ وَجَهَ وَجَهَه وَتَهْ عَنْوَرَل .

* * *

بِهْرَه خَارِه هَم دَادَی په جَارِه نَارِی وَهی چَهْ مَونَبَه په
وَحْتَ حَرَكَتَه نَه وَای تَهَايِ اوْد وَسَتَوْ قَوَادَه وَهی په مرَسَه
مَوَامِین او امِينَتَان نَه وَای لَه مَيْنَه وَهی ادَسَه بَه
اَفْعَانَتَان دَدِنِیا لَه لَقَشَی مَحَوْ شَوَی دَوَه ، کَه رِبَتَیَا
وَای دَاهْرَه لَوَیه فَدَأَ کَارِیه کَهْرَه دَه ، حتَّی دَوَه
لَوَیه او سَرَه فَدَأَ کَارِیه چَهْ دَاهْرَه کَاهَهی تَوَرَیْتَی تَرَه
فَدَأَ کَارِیه هَم دَهْرَه لَوَیه ، حَلَه چَهْ دَهْهَنَی یَوَه بِهْرَه دَه او
دَهْیوْ بِهْرَه مَسَافَرَه وَتَهْ عَنْوَرَل ، دَه پَهْنَه عَمَل سَلامَت
یَوَه مَلَت او یَوَه بَهْلَه هَصَوَاد لَه عَزَّ وَلَوَه - دَه یَاهْرَه دَه -

د بیشونو او بسرا و بوسره بیچم تری دی .

بنه نو که خدای مکره افغانستان د دنیا له نقشی محو
شوي واي ، دا او چت عزونه او خپاند سیدونه سپه
په دود او بخار بدل شوي واي ، په مليونونو و گری
په نیست او نا بود شوي راي خوک چه پاشه واي هنرو
به خه کول او په خه ته به په نه وند کا وو ؟ ...

د بیرکه له جری دا سی معلومه هی چه افغانستان حکما
په دود او بخار بد لیده له بله معنی و لوی یعنی دا
په مطلب وی چه بله چا به نیولی وو بیا خوئی فدا کاری
بچاید ده حله چه سیم د عمل خاوند واقعی آفت ته په احتما
آفت ترجیم نه ورگوی ده به بونه نه دا پیر یا پیزام له ورگی
رسانان تر لاس نیولی سا رسن او په چهل خسته به پی سرو ؟
یعنی لوم چه لومه هی حد سی به پی صحیم وی حله چه بیرکه
له هنغو خلکو خنچه نه دی چه د چا په علامی او بندگی و شرمه هی
که ده ته کسیزی او خلا می عار بکاره بدلای سری بندگی

به سی نه را وستی . په خوله دا نی چې پی دی یم شروندی
دی یم . حتما سی حان - کور - پول - مدت او وصل ټول
نه مصلقی نا بودی دسره نخا نخ نیدل خودا چې خوبکند او
د چار لاسه بیا لېن سوچ غوا پی .
نه نکار ټوم چې امین او د امین له پلو یا نو سره دا سی
وسایل نه وو چې افغانستان سی په دود او بخار بیدل
کړی واي ، که ده ورسره لیدلی وی بیا هم نا مکلهه وو چې
ېغوي به دا بد ټول کڅه چې که سی دغه جګ و هلي واي دی
به په چېلہ خه ټول ؟ له نور و همدادو نو سره ہم دومن
به ټرو نو افغانستان به چار مینځ وو پی ؟
اما کان لري سخه وخت چې برک د سفارت د غذا په توں
د خلیتا نو تر تعقیب لاندی وو او ده د کور پلین د دیوار
سیوسی ته پناه ورسه یې وو د کور پلینیزیم د عیینی
پوچه کپتان بریث یعنیف به ورسه دیلی وی چې که دی
نه ما میمنی ته مثبت حواب را نکړي افغانستان به د دنیا

نه نقشی نیست او نا بود کرم
ده خوار خه کهی دای ؟ آیا بله چاره وه ؟ پونه
له دی چه دحالات تو فراست ته و گوسای ...
چه نزوس دزوس و میشی پهتی له تخته سره چیل شی ،
ده کوییمین لپتا نهی لید چه نزوس ور ، وحشی او
خدا انا ترس دی ، که یو ملت له مینه و پهی ده یو
ملکت نه په خه اپر دی نه عزیز ...
بله لاسهی نه لیده پر ته له یوی پهتی یا بسکاره
قد اکاری .

د ډاکتر په ویا عمل

یو وخت په سمندری یوه د مسافرو ډاکټر ہریه
 تو فانی شو، ہرہ لخته د دی خضر احساس نم په قوی
 کندو و وچه نرس به د ہریه نانکی پوبنگ د وحشتی
 موجودو په قوی غہنکی ریز مریزی شی، او دویه
 د تل پاسه دیت په تلکی ہر پا ته شی.
 په مسافرو کی یو تن گلیا وو په بیرونیه سی دو دیه
 خرسوله.

چا ورته د دیل، سریه! مکہ نہ گورنی چه اجل مصلحت
 راته خلہ وانہ کوئی ده، یعنی نہ کہ عرونه سره او پا
 ل او سری او ہرہ شیبہ د ہریه د د و بند و امکان نم
 په ٹھرپه د دی؟!

ده ورته د دیل، ولی سی نہ دیسم؟!

بېخ بیا و پونت :- نۇ آپا نپو ھېنې ئې جە دا وخت دەخ
خۇرى لۇنە دى ؟ !

دە پە سەرە سىئە و سەرە و دەيل :- پە دى ھەم بە پۇھىزم
خويو وخت داڭتىر ساتە و يلى و وچە پە تىشخا دا او بۇ
خېلىن دىرتە مەزىتىما مېنې ئى .

نە سبا چە دا فەنستان د مەلەن مەلت دەھىتىرىپەرە
پە يوبىسارى تۇفان كى را ايسارە شوئى دە او بۇ
لەھىنە ئى دە وېپەل لو او لخوھە لېد لۇ خەر تېد يەد وى ،
د لاس او پېنۇخا وىدا نكىيا دى لاس او پېنى وھى
چە پە خەھىز دېپەرە د ما تېد و او دە وېپەل و مەنە وىنى
ھوبىيا ران خۆك ئىنگر اچول بىشىڭىن ، خۆك پاڭىچىن ،
خۆك دايى با دوا نۇنە با يەقىتە ئىراي شى ، خۆك ئىنى
ئۇزىم دىرسول ارەمەنگۈل ئەمەرس بولى . خۆك پە دەعا
سترى شو ، خۆك پە شەنە

په دا سی خضر نا کو حالا تو او حساسو تموکو کی حیین
 دخداي سادگان ده آلت صاحب په وینا عمل کوی
 چه باید په تشه خوا او بنه وختنی .

ا حزاب او گوندو ز البتة حیین مشخص سیاسی عقايد
 او نظریات لری او هر یو بیله تیوری منی کومه چه
 له پیونبیا او تیوری سنا بون و رته دقتیقی سوغا تیه
 توکه پاته دی . په عادی حالاتو کی باید سری له پیغمو
 خن سرعه و نه جایزه نه وگین ، که د تعصب تر مرحلی هم
 صنونظریا یا تو ته دنمه سرتیپی خوک و ره بازی
 پره نه و تا جوی خدکه چه هر خوک خپلومتاید و احترام
 لری آنچه بچن سیاسی ماحول کی ده و ندحت لری
 د فاعل نی هم و ره ته ضرور ده . خوچه خد سی ده پیلو
 ا میند و تو بپریه په تو فان کی را ایسادستی او ته وند
 سه له یو تو سیاسی او مذکونی عقايد و سره دکا ملی نا
 بودی له خضر سره مویا جبهه ستنی هم و حت به هم ای

د سخت سوال مطرح دی ؟ او یو هوبن پار سری به
د سخت پیاره په ډېر منید او مضر خواراک خبات
ندر گول او د دوا آلتز په ویسا عمل نهایت سادگی او
احمقانه خود کشی نه کئنی ؟

من چه دروسی بیندری په افعان ستان کی په نهایت
مساوت او بیو حی په تجزیب او کشتا رکتیا دی ،
بیارونه لوگ او کلی ور ان شول ، په نه گونو
رسه دلی با عنونه او په لکونو چریبہ آباده نکله او
کو کی فضونه د ور ان او د تهینکو مو تو پېو لاندی
له خا دروسه خیره شول . نه چا ته کو رس پا ته شونه
ډو ډوی ، نه حیثیت پا ته شو نه پرده ، په لکونو
وایه - نایه ، او نزا و سبجی شهیدان - بندیان
او یا د تل لپاره معیوب او د بیل د او بندی پار شول
آیا د ابہ سنه وی چه سره یو لا رس شو او په مکلسون
و سیلو دروس له تباہ کونکی سیلاپ او خمنی

متوان خن خپله ملى بېرىد بېچىڭىز و كە به دا معقوله
وى چەن ناگىتلى سىنن پە جا سەر پىسى نەرىۋەن سىرى
ئەر و ، او د بۇرۇ و سەر بۇرۇ مەشىرىنى ساىى دەلتۈنى
دولت د تىقىسى او سلامتىيا پە خا طرخ نىيۇي و ئەر و ؟
خىبۇنە او بەلى خەلە پە بىلۇ بىلۇ بۇ مۇنۇ جىرىپەرى
چەپەز بەپەز دەلە لە بۇرۇ و سەرە خە ئەرى تىناد
رى بۇلە پە حادى حال ئى يو خە بە پە دى مۇنن
ئەپەز ئى چە د بۇرۇ و اخزابولە ئەمۇن پېرە ئەزىز تە
لا سە او خلۇمەت جىپە ئىرى اىبىتە خە خلۇمەت پە دەپ
مۇقى اىمەپە خپلە ئەنلارە ئى د بۇي لاسخا و نە وى
سېت ئە او اىستا فى خلۇمەت تە ، خۇن مۇنۇ پەنلىقۇ
ئەر اىمۇ ئى پە دەپە خېزە پا فشارى پە سەن ئەن ئەن
چە بېرىد بىنى خەتىپە او دى ئەللىيادو فو دەپە بىنى خۇلە
چە پە ئە خوا او بە ئى ئەپە دە خراب ئەن ئىرى ؟ .

دجا مو سا تو نکی

یو د چرگو غل دَکوم تالا ب په غاره پر بَد و چاغنی
 چاغنی هیلیه سی و لیدنی چه بعنه په دنه کی لا مبی ، دغلا
 عادت سی نرمه ور و تختا و ، شا و خواهی و کن خوک
 نه بکار بدل شه سی یوه هیلیه و بیوله ، دستی سی حلاه
 کرمه ، بنه سی تری وا یستی ، چه تگ ته جو سه بَد و دیسی
 چا و بید ، ده ته حلاه کرپی هیلیه دنه که ده عغور شاوله
 هنه سری په قهرونه و دین ، - دادی خه بد کول ؟!
 غله ورته و دین ، - چیمی نه کول ، نه ما چند حلا لی هیلیه
 راسره ملگدی و ده چه دی حای ته سا ور سه و دی ته
 د لا مبو یوس ور پیدا شو جای سی وا یستی او په
 دنه کی لا هوشو نه سی صرف د لته په جا هو

خاتمه

که چه د بین المثلی و آنوا نو سور بیکر په کا بل کی کون شو
 د افغانستان بکلی طبیعت، خوبی و میوو، او بی تو له بی
 حابه نعمتو نو نی استهها و پار وله و نی غوښت چه د بخارا
 پر افک او بور و غوندی د افغانانا نو په هسته هم و رچو
 شی، هنده دو چه ا مین نی و واته د او د خلعتیا لب بیهی
 نی وا استی خود دنیا د خلکو چه درنه پام شو له هری خوا
 ور باندی نامه عی شوی چه د ادی خه بد و کره؟!
 بر پیش بینیت خواه که د چر گو غل دار خصا شو چه او هن نو
 خپله د مردمی سنا و مرحی علا خنده پته کړی؟ و شنی پهیلی
 په پیته کړی، ایستی سخن به پیته کړی، که به د پر دتی بالاب
 په غامه د حیل بی ضرورت موجودیت حمۀ اکار و لړی
 شی؟

خو خوا که چه د خلا لومړی شر طوشیں ستر کی او په حق
 ستر کی پهول دی او دی چه صدر نیده او بچر به کا ره عل دی

حوالى سى بە بايدول پە جىڭ سى سى و دەيل ۱- .

لە دىي آىبە چەز ما بىكلى كەلا لىرە هىلى و غۇښتى چە دەلە
دەخلەتو پە وىيىڭ كى ولا بىي جا بى سى و اىتلى او د ما
تىخە سى و غۇښتى چە پە جا موئى پام و كىرم زما پە پەدى
دەندە خە يەكارىشىتە صرف دەخپلى ھىلى پە غۇښتە دەي
جا موئە كۈرم چە خەرگ سى يو نەسى .

خوجە ھوبىيا و دەخلەتو پۇښتە ترى و تەرە چە سەخپىلى
چە خېلى دىي بىلە او د دۇرە كۈرى چە دەپى پە غۇښتە دەلە
ناست سى او جا بى سى و دەنە ساپى سەخ خودى سەخ دەپەنە
و شەلى دە كە تە دايمىن پە خوا ھېش سااغلى سى آيا ايمىن
دەتە ئە بىلى وى چە ايمىن و شەن ؟ ! آيا دەخلىتى تو
مەرنى كۈمىتەتى دەتە دەعوت كىرى چە دەدۋى دەقدىت
تىخە داس دى او پە بېھى سى ھەدىرى او زىندان نۇزەن و ترى
او د دەتى دەرسى دەھىنە چا سەرە و ترى چە تېپۇنە پۇرى
دەتى ملى خايىنان او د سەقەرتۇنۇ لو تەماشان بىل اۋىتى

به هم در سرمه د و کی سرا هم اود ؟ ...
 بریز شنیفت نامه کی تکمی چستا سودا جبری نز دیوه
 آنرا داد (؟) دولت (افغانستان) په دا خلی چارو
 کی بکاره مدارخند ده چونه کی د افغانستان د
 یوه دوست په حیث نشم ن عملای ، او خونکله چ
 تا سودا افغانستان په کورنزو امور و کی مدارخند
 کول عنواهی او د افغان وس آنرا دی (و یعنی
 په خضر کی ده نه بجعده یم چه دلته و اوسم او دا
 بمنی له غله عذوبید و ساتم .
 دغه دی دکری میلیز م منطق ، او دا سی دی دره هی
 بهی غلا پاره جواز :

په لسنه تن مردوس

یو پیتم ماستوم لوخ سو، لوخی پینی په خواوو میبو
 پسی سوان وو، تحوک په محه و میخی پوسته شی قری
 وکره چه هله ! خه کوی ؟

پیتم ورته و دیل :- دخال اضا حب مال پیايم

صفه ورته و دیل :- خا اضا حب خه تخواه یا هندوری
 هم دره لوی ؟

پیتم ورته و دیل :- نه، سخنا مخانشة بس په لساو
 تن ورسو هندوریم .

مهه چه یو حل بیا دیتم لوخ سر، ایبلی پینی او خیری
 جایی ترنظره تری تری ورته و دیل :- تن خردی
 پیتم بنه پتے دی چه د من به دنی خه حال دی ؟

کور - کالی او و موهی - یا (سروتی - پرمه - او و مکان) دست و ند هنده صرور یا ت دی چه له آدمه تردی ممه می پوره که دل نشته ، د بسته بتوی هنلی هنلی ، جنگلوه نساده سی او لو شش آلمز د دی صرورت د رفعه کولو لپاره وی خوکونستا نو د بخی آدم د صفت خای بنه بیز اندلی دی پنجه په هنده خای آلمونه بز دی . د نی که مسادگان سی دیست نکی په دی خوند ور نه بی سده که کی او په دی نزهه عنسته شعای سی هر محروم ملموتونه د کریمیان د خانه بیو کریمه جه که دی چه صرف د دی خوند ور شعای په هرس پر دی هنوا وی خر وی . سبیتیا هر د دو و پیو او د دو و عنجه و لیخا وند چه د آن هری و او وری قوز به سی لارنه خه عنوا هری ؟ مگر عالمونه د خه دش تن او په هم رای سی د سجه تر کر و نه لای عنویز نه ولی ؟ مگر د جست صفت - دی چه دا صرور یا ت په کی د خنیبه پوره که بی ؟ همچنین هم په هر د لیوی خو شخا لیبی ، چه د لوبنی و بره حمه شش

خوچ دی د پخوا نونانه ولو عنوندی د سرکار له تکوره دی
په آن پست او د چیل کیم خا وند شنی، هیئت د پاس دی هم زنده
نه سوالوی، بد من هنی به لا تر بلی کوی د مرخی سرد شنکاره
د نه دمه دی - کا لو او و کوب غنی نونکی شمار د هر جا په فین
ینه همه افراد کوی خو سنه دا هه او لاد په سرا حیتی
پدر نه، په خراسیه من د مریه پسی کله سیت الملوک
ت او و غنی او و دسر یا بیوی او بنی خوانان، او
د معله پل او لته کسان بھنی له چتی باسی
د اسی هئی د پاس دی چه هر دهه قریبی او سرپندنی تهی
چیتو کهی او هر دهه حایل او د لاسی خنده دایسته کوو
گنهن ولو که هنگه هئی خوابنده ورنه او یاران دی یا د
او عقیده .

خوچ که کله عمدآ تقدیرت د دی شمار ده نه د هر جا نونه
په لاسی ور علی دی د شمار معنی بھنی بدله شوی او دین
شان تغیر شوی دی . دیست و کهی د نونی خان

نوکران شوی دی ، بخه هم بس په نس اوئن ، نس
 اوئن هم خونکه ؟ چه ، مسلمان نه بعیند و کافر نشوند .
 ما تبیغا نی جزه نه ده ، یونبکاره حقیقت او دستگو
 لیدی حال دی چه دخان بخه تر تو لونا نزولی نوکران
 د "کم سمول" یعنی دخوان نا نو دسانز مان غیری او د
 سره قستون سر تبری فدا کاران مو دنث دی ولید د
 کوم چه په نس اوئن نوکران دو ، دنس اوئن لپاره
 بی چیل سرونه په لاس کی گئن و ل او پر دی سرونه و رته
 دشد یاری تر نوئی هم بی ارن شه بکار بدل .
 بخه د کوینزم میان موبچیل خاره او نوئه شوی همود
 کی ولیدل چا چه دلوس او سهک جنده د جهان د سعادت
 او سهک غنی لپاره هیکه سانکی و د چا چه دخان عنواوی
 هیبی تر لری لری د پو دیانی په عرصت را وستی وی
 او دخان دنده لپاره هی خپلی ویسی او نه منب دبی
 گناه او لس ویسی د سه عوندی بجهوی بی ...

و مو نیدل ، بخه د کو نیزم په بېرا نه یو ماره مو
نې د دې و نیدل . په تن به ئى یوجو خېرنه دې سېتى ده
چې کېیس به ئى پې پوئى دو لىتە به لو خى او بېتى نات
د و ، د کابن د شەری سەرچەنچى ئى تەغى تا مېبولاڭى
په یوه شەرە کېبلە کى سباڭولى ، د چى ئە دەرە تە به ئى
ئېنى شەرە ، د الا خە چە په لو خە و دەرخوڭى چە نە دە
پېن سترگى شۇي دو ، نە چىدا ن بلد ؛ د ما نېدا او
کېدو پو سقۇنە به ئى لە لار و تەخۇ دەپولول او د
سېپولە سۆرە دە دەرە سەرە به ئى په غېرگو لاسونو
خوپى تە ییولى دو . كە د كور - كاڭى - د دەرە سەتعەس
د اسى حەملى ئېنى د كە سەيىزىن م دەپتەل شۇيۇنماز دە
خەپى دا حال دو چە دەملىو باڭە د او سەد و نەلوب
ئى خە حال دى ؟

د اختر مخن

یاراف دوستان - چیل - خپلوان او پیژند و بیستر کنی
 صی هم نه هیزی خو په خا صوشپیو و رخوکی بی مادی
 خا ص طوس درجه اس عیشی . غم بنا دی لدچه په تنهایی
 کنی د هر په سری عهیزی ، یاران دوستان او خواخونی
 چیل خپلوان دی چه د تروند دغه دیانه پستی د سری سره
 وکی او د آشنا پهوبه لید لو د سری د نرده لمن ورید
 رفعه لبزی ، دا هد چه حاف درته د عنو لو او د دلو
 په لایتنا هی عالم کی تنهای نه بنکا هی بل نرده هم ویسی
 چه په دغه احساس در بیزی او لخه هم گوسی چه په غم دی
 عهین او په بنا دی دی سی بنا د دی یا اقله د سری شهوته
 ا د راگ ، عرا چن او یا بنا بی شرایه او منا منع دلبری .
 د په بیوس د ونی پر باغ د هنگلی تو سیم سوی بنه د دنگو
 او گلور و ونی په قت سیوری کنی می د نرده تا و ته هوا

ورگوله چه یو پوست او خوبن بزغی تر غوبن شو، چه چه
 گی ور دارا او و یو نسلی دگلنو نو خواهه په شنه چمن ناست
 دی له ھان سره غنیمی و هی، له ھیمی نسبو نبنا نو داسی
 بنسکار پدھ چه افعان مهار جر به وو. له ھر مسا فسره
 خه تا ترا ت وی خو خدای خبر چه دده په نز په هی خو خه
 بوج پروت دوا و خو خمه فشا و نو به هی خواس په
 بله اسما ولی و و چه هیچا ته هی پام نه و دحتی دکلونو،
 خندیا او د صبیعت بنسکلا نه. د اسی بنسکار پدھ چه
 ھان په بی نیا ن عالمَ نی کیه او و شنها لید.
 ورگش دی شوم چه غوبن گی و یو د استاد ھن ھ د غدیو
 شه هی په خوله اسما او و او د یو مسکن تا بیت کاری
 ور نه دزنه د در د و نو د تیکن پیاره ا ھیت.
 شعر چه دزنه آ و ا ن شنی له خیل وی له پر دی د بھر بی دوا
 کار و رگولی؛ نن دده دزنه تر جما نی هم تر د ی شعر

هیچ شی بنه نه شوای کولای خله شی پر له پسی ویل :-
 ن چه می ده په نسنه را گریزی داختر مخدده
 نسنه ته ده ته ده خاطر اتود بندر عنه ده
 په ناخنی نه و نه لاس وهل د ساده کانو کاره دی، مسا
 لای فی لخپلوستو مانو نکو نقصو، تو سره پر بینود، د
 سوی آزاده په پسته شی د سوی نسنه په لته کی شوم، هم
 د لوگی د او سره نا لیزپی او سوچو نکی غنکی له سوچد لو
 سه و نو .

نه بینو و احیتم، د هم شی - د هم شی، د لاو و غر و نو
 ها خواهه شی یوی پی سمسوی مخکلی ته و د وستم چهره چه
 صبیعت فنکا د خپل هن تر تولو غوسه او بکلی تا بلو گانی
 د شد ار و لیاره ای بینی وی د بکلی سمسوی عزه په اسخ
 کی د چیان را ده په غاره د شنزو و نو په منم کی یوی بینی
 کو شی د کلا تر هسلکو د بوا لونو د خود نهانی په نه سر
 سا او چت تری د ور چه کم کیوی چاعره ته لقی او جیسی بی

دیں اوگروندا پہ بنا یت نہ مہبڑی ۔ پہ ونوكی

د مرغاغونو شور و بنوا او بہ و رشتو کی دی پیو و سولپہ

او خون ۵۱ س یا وہ ۔ دکن کلی پہ میخ کی دکلا عصمت

او نکلا نظر و نه له په پر لری و سبل . دانلې د دې کلا

یہ غیرے کی نہیں پڑ لی اور لوپہد لی وو، داہیہ دھنی ھای

و دیلاس نیکه مینه وه، اد اکلی هم د د وی خپل خپلوان

اویہ غم سنا دعہ شریک یا اے ن۔

د تاریخ خرخ د ہوبنیا ا نو دادعا پ خلاف پہ تا خرد

وو خو نیو هب دم خو کاله؟

د اختر بختور و سرچ ده، دو لوونه د گلپریزی، پیغامی، نمایی

یہ نو پیجا موئی اللہ د جبت دین کوئی ہر یو د بہل حسن

نیکارندوی دی. ماشو مان په خواښه او پله پسی

شواراونز و بند که دنیوی خرس منی تو تکی بـَلـَوس و لـَوـَوـَرـَی

منوئی او دا ختر نالیدی نا شکلی خو شحاله پیغایی

سیا نیزی دا ختر ل ډانچه ۱۷۰۷ بد لی او یہ سپیف

جاموگی تله و او سین غرونہ په و قاص او میانت دکلی
 په لوی چوک کی دا ختر میا سکی اخلى .
 دکوس مهرمنی تو د گومنو او نه تو د اکترنی چه د گور او
 او س عزت ته ی صدمه نه و س هیزی چوک ته دا ختر د
 و رهی بنه پوره یه و لپه لای شی .

خور لنه دکون دنون و س دنون د پنلو پاره دا ختر ده خی
 په سرسته لگیا دی ، د نهیه ه میا ای ان آغیز کی سره نیسی چه یوبل
 ته د نهیه خوشنخا لی او نهی پیر ش و سینی و راندی که می .
 د پر ما ستم لاسونه تکه دغرو نو د نز رکی پینی په نگر بخو سو
 دی ، جیبونه - د سما لونه - حتا د حیین لعن له و چو مهرو
 د کی دی چه له هر کاده د سکری شوی دی .

په آسام کلی کی ناما آسامی ده ه خوک ک و نهی نقوزی ، د وه
 د لته پنده - خلو سبله عوننه ، خوک ک جی ، خوک را جی تکه د
 ستاتو نا کراسی پیه د خوشنخا لی د شا تو د وه تو لو لو په
 په لته کی دی ، خوک دا ختر خپنی په کلی کی غواصی خوک

سی له کلی بیر ...

د کلا مخ دابنکنیه پاکه شوی، سرکونه او پاشنی او
چجهه په خاص طور سنبال شوی ده، سانسانه مهوي د
ناتلونکو پاره ایینی دی او د کاله متر د قام کلی په
کش اند میمنی محبت لاس و سهروی ...

د متصور مرغه ته ز مابی او مکانی فاصلی ده بی لندی
وی ما هم په خوشبو خواهیزونه و سیدل چه راغل او تبر
شول چه بعهه مهای جرا فغان و سخنه ده بی خوبی خاصه
په مختلفو طریقو در ته لی کهی، د ماستوم را لی سروکنه
منکلو لو، د حوانیه په قوی مهیو، او د یوه کون دنی نلی
په آرسن و مند نسنه ...

د اختر و سخ بیا دیوه کال پی و سخ نشانه پر پیوه دی
او د ایکم غمیا شت را بره شوه خود احل که درست عالم
اسلام ته نیکم غم وه وه، ده ته سی د دایم خوبی په خای
د جهان بد بخت سو غات را و سه په دی.

کور گلا او کلی سی بیکنده بیبا سی له نعل سره یو شان
 کری دو، د غلی له گدا مه او د جومات له با مه فی
 لا پاته لو گنی تکه د مظلوم او سیلی آسمانه ختل،
 پلار - ده و ما او خو ته نور خپلوان دوستان سی د کلی
 له هر و بیکنده هو ده و نامه د او پیغلو نه لمو سره ده و سی
 قوا ده و په بیونو را لسته نو شهید ان شوی ده، د نخیانو
 ن آنکه دی ده ختل خود پسته او د اس و د رمل په نه گند
 له او یو کور و نو سی لاس ختلی لو یو غر و نو ته سی پناه ده
 و ... د اختر درج په په تو س و سخو کی په لو بزه په
 سه با سه تپوله ... ده دلو فو د خوبنی پار و نکی نه
 په گهای سی له لوری د تو پیونو او بیونو و هر و نکی آوانزو
 او س ندل چه خدای خبر بیا په په
 درج په غم فره له؟ ... گچاله سره په سی د آنادی نش
 الونه و له؟ ... او د چا په سپیت شره کی به سی غوبت
 چه د ایان بلی ده ہوی و د شهی؟ ...

بېنې او بىدى و سەرى و اىمە تېرىپىنى ، لە وىرۇستىنى اخىر
 نەھم دەپ و خىت و وت سباتە و اىمە بىيا اخىردى
 اخىردى ، د مىلى ناپقى د خىرىنى او خۇشىخالى و سەخ
 د مىنى تەبەت او را شە دىرىشە درەم ... د خىرا و بىكىت
 و سەم ... د تىولۇ مومنا بۇڭىدە و سەخ ... چەختى دە
 تەھم راھى او دىھم خىدا خۇشىخالىدە و سەبۈلى ...
 دىھم باید د اخىر ھەر كلى د كەرى خۇپۇھىنى چەختە
 و كەرى او پەختە ئى و كەرى ؟ ... خۇك ئە و سەتە را شى او
 چاتە بە و سەتى ؟ ... خە بە و كەرى او چاتە و وائى چە
 اخىردى مىباىر ئە ؟ ! ...
 سباتە وائى بىيا اخىر راھى . كۆم اخىر ؟ د تەشتى اخىر ؟
 او د چا اخىر ؟ ... اخىر خە پەھىۋى چە و سەن ئىچىن ،
 د آك ئىچىن ، او شىرف و ناموس ئى خىنلىقى وى . اخىر خە
 د يېغۇرى چە اسلامى دەلت ولىرى او پە خادى ئەلى ئى د
 اسلامى شاعىر و اخىر ام كەپىنى .

چه د سیان نامن له میهان نابو سره مانش د رشته آنرا ده و
 چه د خپل ملی هویت جنده دی په جگه سر دسته ره پیزی
 او ته دیوه حر او آنرا د بنده په حیث د اختر استقبال

کویی . . .

اخته خو په سوغ زرهه او فاماغ خمیال اخته وی .

چه په وضن دی د نقو و قبضه وی هندهم د سروکغا و د
 خدای د منکرانو او د انسانیت د دنبهنا نو ; چه خویندی
 لونه دی دیر علّگو ایزو د تعرض نه . داش په کوسرو نو کی ساپن
 چه و اه و ناهاه دی دا لو تکوله عوسره په سسخو په غا و نو
 نتو نهی ، چه کری او رسید لی فصلونه دی د سو سی تینیلو نو
 ت پیو لاندی و ساپنی او سوچیبی ، چه ن خمیان بی
 د و ادرته پرا ته وی او مری بی لفته . چه په عنزو نو دی
 او رسبل وی او په بنا سو یو گا و یو با ران ، چه کوس
 او و - کلی - جرمات - د و نهی - حیثیت - شرف ا و
 د سریتوب هاد عالی پاره ته مرگه پرسته هیچ هم نه وی دی

پا ته ، ته و وا یه چه ستا به خه اختر وی ؟
 یو مهابا جرا و مهافر جوان به دا ختر په هر کلی کنی خه
 دوا کنی پسته ده دی نه ؟

نن چه می ده پر په نرمه را گزندی دا ختر مخنده ده
 نرمه ته ده ہر و خاطرا تو د بکر مخنده ده

دہنور ۴۰/۵/۸ ۳-پاسنی

لومړی چاپ

نېټه : کال ۱۳۶۰ د تلى ۴۰ تاونځ

شمیر : او زر توکم

بیه : شپږ دوپی